

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Az őszi feszültség

Debrecen, augusztus 2.

Kétségtelen, hogy utolsó napokban a nemzetközi pénzügyi helyzet nemileg javult. Az angol, a francia, a német, az osztrák-magyar jegybankok aranyfedezete növekedett, bankjegyforgalma apadt, váltóállománya csökkent, szóval olyan szimpotomákat lehet észlelni, mintha a világ gazdasága kezdene visszatérni a normális állapotba. Kissé furcsa ugyan, mikor a mai viszonyok közt normális állapotról beszélünk. Mert, hogy idáig eljutottunk s hogy a gazdasági élet ma már nem lép föl olyan követelésekkel a jegybankokkal szemben, mint még csak hónapokkal ezelőtt is, ez a konjunktúra hanyatlást, a kereskedelmi forgalom pangását, a termelés csökkenését bizonyítja s ha erre azt mondjuk, hogy az a normális állapot, csak tulajdonképpen a gazdasági haladás és fejlődés ellen látunk állást foglalni.

Az ipari konjunktúra derékon tört ketté; virágzó ipari és kereskedelmi vállalkozások mentek tönkre, vagy kaptak a válság alatt súlyos sebeket; a jegybankok váltóállománya csökken; a magánkamatláb mindenütt alacsonyabb a hivatalos leszámítolási kamatlábnál; kevesebb a forgalomban levő bankjegymennyiség, ami arra mutat, hogy kisebbnek a kölcsönigények; szóval a gazdasági krízis megtette hatását s a lázmérő ma kedvezőbb körképet nyújt. De nagy kérdés, hogy ez örvendetes-e s főleg, hogy a nemzetközi pénzügyi helyzet

a javulása, amelyet olyan sóvárogva várunk s amelyben reménykedünk, bekövetkezik-e? A jelek néhány nap óta biztatók, de kérdés, állandóak maradnak-e a jelek s hogy nem önmagunkat ámitjuk-e, mikor szándékosan félreismerjük és félremagarázzuk azokat az okokat, amelyek a pénzügyi javulását előidéztek? A javulás első jelei az angol piacon mutatkoztak.

Az angol bank státusa volt az első, amely megjavult, ennek hatása lett a német birodalmi bank helyzetének kedvezőbbre fordulása s amit mi érzünk s ami bennünk annyi reménységet ébreszt, nem egyéb, mint egy kis hullámgyűrűje annak az aranyáradatnak, amely Amerikából megindult Angliá felé. De épp ez az, amivel tisztába kell jönnünk, hogy magunknak az igazi helyzetről tiszta képet tudjunk alkotni s csak ha az események oka és hatása között lévő összefüggést fölismerjük, látjuk be, hogy ez a mostani javulás nem állandó, hogy csak mulló jelenség, amelyre nem lehet építenünk s amelyből nem szabad messzebbmenő következtetéseket levonnunk. Amerika az utolsó hetekben nagy mennyiségű aranyat küldött Európába. Párisból és Londonból aztán eljutott kisebb mennyiségben Németországba, hozzánk is aztán Oroszországba s az angol és francia pénzügyi javulása némileg enyhítette a feszültséget Berlinben, Bécsben, Budapesten, Pétervárotról egyaránt. Csakhogy egy körülményről nem szabad megfeledkezni, arról tudniillik, hogy ezeknek az amerikai aranyszállítmányoknak sajátos okuk van.

Az amerikai arany most rengeteg fizetéseket kellett teljesíteniük Angliában, mert a folyamatban lévő vasut- és kikötőépítkezésekhez Angliából szereztek be annak idején a kölcsöntőkét is, a nyersanyagot is. A kölcsön kamatait s a nyersanyagok árát most kellett megfizetniük s miután az aratás ezekben az országokban csak később kezdődik s így számbavehető gabonaekszportjuk ebben az időszakban nincs, ideiglenesen a konverziópénztárban levő arannyal voltak kénytelenek tartozásaikat Angliában törleszteni.

Erre vezetendő vissza, hogy Angliában a múlt héten egyszerre annyi lett az arany, hogy a jegybank is fedezhette szükségletét. Németország is, sőt a hajszálcsovesség törvénye folytán a délamerikai arany egy része hozzánk is eljutott. A francia jegybank az Egyesült Államok aranyából tudta a maga aranyszomját csillapítani, szóval Európában ismét elegendő arany mennyiség áll rendelkezésre. A nagy „de” azonban csak ezután fog bekövetkezni. Az angol bank már az arany piacon volt kénytelen az India számára szükséges aranyat bevásárolni, mert Délamerikából többé nem jön arany, sőt a kedvezőtlen devizaárfolyamok folytán kezd Angliából az arany ismét kiszivárogni.

A pénzügyi mai kedvezőbb helyzete tehát ne tévesszen meg senkit. A nap süt ugyan, de a barométer már esik lefelé. Az angol bank státusa rosszabbodott s már a nyílt piachoz kénytelen fordulni, hogy a

Petnik.

Írta: Fényes Jenő.

A jó öreg Petnik már letett róla, hogy valaha megkomolyodjék a fia. Kártvász volt a fiú. Egyszer-másor, ha sokat vesztett, tett is dicséretreméltó nagy fogadalmakat. De hiába. Nem bírta megtartani. Próbálta megtartani, de ha egyszer nem lehetett! Hiszen nem is olyan könnyű az! Szinte ez elől menekült a házasságba. No, — gondolta — vége a sok züllésnek. Lefújtak örökre a kártvának. Még ha akarnék, se lehetne. Hiszen nem engedné úgy sem a feleségem. S úgy látszott eleinte, hogy Petniknek bevált a számítása. Persze csak az első hónapokban. Később már egy félóra felnézett a kaszinóba és hogy lassankint a késő éjjeli órákba nyultak a rövid félórácskák, erről talán ő maga sem tehetett.

— Örült szerencsém volt — így próbálta bekíteni a feleségét. — Te nem érted azt az állapotot, amikor jönne az ember, de nem lehet ott hagyni a parthiet.

Az asszonyka duzzogott, haragudott, sirt, könyörgött, minden hasztalan volt.

Egy éjjel úgy hajnal felé Petnik nagy elhatározással lépett a hálószobába. Már az utcáról látta, hogy az emeleti ablak világos. Tudta, hogy ébren várja a felesége, hogy sápadtan, kisirt szemekkel ül a kis asztal előtt. Nézte Margit, — kezdte minden bevezetés nélkül — maga most engem nem kér arra, hogy hagyjam abba ezt a komédiát. Nem

könyörög, még nem szólt egy szót sem, nem duzzog. Egyszóval belátta, hogy én vagyok az ur a háznál és én azt csinálom itthon, amit akarok. Maga kezd alkalmazkodni hozzám. Én is megváltozom. Megigérem, anélkül, hogy kérne, magamtól, hogy ma utoljára voltam a kaszinóban. Nem kártyázom többet. Értette Margit? Megigérem. Itt a kezem rá, hogy nem játszom többet. És melegen megszorította a felesége kezét. Ha nem sirt volna, nem rimázkodott volna, már régen leszoktam volna a kártyáról. De maga zaklatott és én azt gondoltam, csak azért sem! Nem hagvom az önállóságomat csorbítani. Most nem szólt semmit és így egészen más. Magamtól szívesen lemondok a szórakozásomról.

Margit végtelenül boldog volt. Másnap este Petnikkorán hazament. Házikabátban, papucsban ült az asztalhoz. Minden kedvére volt. Nem győzte eléggé dicsérni a vacsorát. Vacsora után leült a nagy bőrfauteuilbe. Ölébe ültette a feleségét. Nagyon szépnek találta ez este. Sietett is megmondani.

— Tudod Margitom, hogy te egyre jobban szépülsz? — És magához ölelte az asszonyt.

— Igazán? — kacagott Margit.

— De mennyire igazán! Ugy-e ez új frizura? — És végig simította felesége szőke haját.

— Dehogy új! — hiszen így vagyok én minden este! Hiszen ez nem frizura: nem lá-

tod, hogy le van eresztve a hajam, nem látod, hogy simára vagyok fésülve?

— Ezután mindig így fésülködj Margitom! Így nagyszerű. Így fésülködj ezután nappal is.

Margit szeméből könnyeket csalt ki a nevetés.

— Te csacsi! — szólt mutató ujjával felbiggyesztve Petnik orrát. — Hiszen utánnam szaladnának!

— Meghiszem azt — felelte Petnik és még erősebben szorította magához az asszonyt.

— Látod, látod, — szólt kedvesen Margit — milyen jó így itthon! Ugy szeretlek, mikor ilyen jó vagy, velem maradsz, mikor nem mégy abba az átkozott kaszinóba.

Petnik felugrott a fauteuilből.

— Mi az? — Kérdezte megfepődéssel Margit.

— Semmi! Megyek a kaszinóba. — felelte Petnik és gyorsan öltözni kezdett.

— A kaszinóba, de hát miért?

— Csak!

— Lacim! mondd, mi történt veled?

— Semmi. Mondom, hogy semmi. Megyek a kaszinóba. — És már kezébe vette a kalapiját. — Én magamtól ígértem meg, hogy nem megyek a kaszinóba. Maga-magamtól.

— De hát mit mondtam én magának?

— Én nem tűröm, hogy engemet dicsérjenek, mert itthon maradtam. Én nem azért vagyok jó, még kedves, mert te akarod. Nem engedem, hogy maga azt higgye, hogy a ma-

szükséges aranyfedezetét beszerezze. Ez pedig mindig rossz jel. Ha az angol bank elkezd mesterséges eszközökkel aranyat magához vonni, akkor a német Reichsbank s az Osztrák-Magyar Bank is védelmi állásba helyezkedik, mert ez mindig annak az előjele, hogy a nemzetközi pénzpiaccon megkezdődik „az őszi feszültség“.

Napközi Otthon a Dmke nevelőintézetében

A Délmagyarországi Közművelődési Egyesület debreceni nevelőintézetének impozáns palotája már csak napok kérdése, hogy szolgálatába álljon annak a nemes, magasztos kulturális hivatásnak, amelyre Debrecen városának és a DMKE-nek áldozatkészsége megalkotta.

E nagyszabású s a modern pedagógiai követelmények szerint felszerelt intézet a magyar internátusok közt a legifjabb, de egyszermind a legtökéletesebb lesz. Mindazok a kipróbált modern nevelési elvek és eszközök, amelyek az ifjuság testének és lelkének harmónikus fejlesztéséhez, életrevaló derék, művelt emberré neveléséhez ma szükségesek, a DMKE. debreceni nevelőintézetében anyagi áldozatot nem kímélve valósulnak meg.

Az internátus növendékei az ország különböző vidékeiről jönnek. A DMKE. debreceni vezetősége azonban komoly feadátának tekinti, hogy a lehetőségig részt vegyen a debreceni szülők gyermekeinek nevelésében is, hogy igyekezzék helyrehozni és pótolni azt a hiányt, amit a helybeii szülő a viszonyaiiban rejtlő okonál fogva gyermeke neveléséből kiküszöbölni nem képes. Ezt a célt szolgálja a DMKE. nevelőintézet „napközi otthona, amely elvállalja bármely középiskolai tanulónak délutáni foglalkoztatását, gondoskodik arról, hogy felügyelő tanárok ellenőrzése és vezetése alatt másnapi feladataikra pontosan elkészüljenek, s erkölcsi irányítást ad nekik, jellemképző befolyást gyakorol rájuk.

A „Napközi-Otthonban“ való részvétel díját két változatban állapította meg a ve-

ga kérésére maradok idehaza. Férfi vagyok. Érti, én férfi vagyok! És engem ne tessék dicsérni! Nem. Mert én ezt nem tűröm. — És nagy zajjal becsapta maga után az ajtót, Elment. Margit hallotta amint lement a lépcsőn. Dobogó szívvel kukucskált ki az emeleti ablakból a leeresztett függöny mögüli. Már lent volt az utcán az ura. Ott állott a kapuban. — Vissza fog jönni! — gondolta az asszony. — De nem. Petnik megindult lassu lépésben szivarozva. De csak az utcasarokig ment el. Ott visszafordult. Jön! — ujjongott Margit. — Nem. Elment a kapu előtt. Megállás nélkül mérte hosszú lépéssel az utcát végig. Egy jó óra telhetett így el. A toronyóra tizenkettőt ütött. Ekkor megállott Petnik a kapu előtt. Nagy óvatosan kinyitotta és lassan, csöndben jött fel a lépcsőn. Margit visszazaladt ágyába. Tette magát, hogy alszik. Petnik nesztelenül levetkezett és lefeküdt. Margit felnyitotta a szemét, Hamiskás mosoly rezgett át az ajkán.

— Hány óra már? — kérdezte suttogva. — Négy. — Felelte dörmögő hangon Petnik.

Margit alig birta visszafoitani a kacagását. De csak erőt vett magán. Odacsuszott az urához. Odabujt mellé. Megkereste az ajkával az ajkát. Petnik figyelmesen fürkészve nézett feleségére. — Mintha nevetne ez az asszony! — gondolta magában. Gyanút fogott. Kezdte szégyenleni magát. Nézte, figyelte az asszonyt. De hiába. Sötét volt. Nem láthatta az arcát.

zetőség, és pedig ebéd, uzsonna, és tanulmányi felügyelet havi 32 korona; uzsonna és tanulmányi felügyelet havi 14 korona. Jelentkezéseket elfogad, az internátusba való felvételt eszközli, s bármilyen felvilágosítással szolgál naponként d. e. 9—1 óra között az állami főreáliskolában Madai Pál dr., az internátus tanulmányi igazgatója.

Augusztus 2.

A debreceni csata évfordulója

Ma délután folyt le a főiskolában és a Hatvan-utcai temetőben az 1849. augusztus második csata emlékének ünnepe igen szép közönség jelenlétében.

Az ünneplők nagy tömege a főiskola udvarán kezdett gyülekezni már délután fél négy órakor. A főiskolában megkoszorúzták a Petőfi-szobrot és a Petőfi-dalkör egy éneket adott elő igen szépen.

Ezután az „Egyetértés“ zenekarának zenéje mellett kivonult az ünneplők serege a honvédsírokhöz. Itt a Kossuth- és a Petőfi-dalkör együttesen énekelt, majd Vass Károly dr. városi jegyző mondotta el szép emlékbeszédét.

„Az Árpádok és Hunyadiak régi dicsősége, a Bocskai- és Bethlen-huszároknak, Rákóczi kurucainak ősi vitézsége kelt ki az éji homályból és világra szóló hősi tettekre ragadták a magyar honvédeket!“

Igy kezdte beszédét Vass Károly dr.

Segesvár alatt megdől a rettenhetetlen honvéd sereg; 48 óra mulva pedig ez a város borul gyászba: temeti Nagy Sándor vitézeit. A szabadság sirjára ráborult a sötét éjszaka; az oroszlan azonban nem halt meg, ilyen nemes vadat nem teríthet földre hitván orvadás! Ez a kóroszlán könnyebb a porladó hősöknek a feledés sulyánál! . . . Nagy Debrecennek minden röge szent; megszentelte azt a honfivér és ennek a sirnak itt minden porszeme a feltámadás leheletétől nvert életet.

Magával ragadó, költőiesen szép volt a beszéd azon része, ahol a csata lefolyásáról emlékezik meg:

— Fény villan meg az erdőben! . . . Eldördül az első lövés . . . Élesen csattogva veri vissza az erdő a hangokat . . . Egy pillanat alatt megélnékül az erdőszél. A rekkenő hőségben, vakító, fojtó porban, érzéktompító, szakadatlan puskaropogás közben — melybe bele-bele bömböl az ágyuk érces dördülése — bukik le a láthatáron a késő délutáni nap piros feje és vérvörösén világítja meg a tüztől és vértől pirosító határt. Egyszerre a honvédség ereje megrendül . . . sorai gyűrülnek . . . tüze lankad . . . rémes pusztítást vitt végbe csapataink között az ellenség golyója! . . .

— Harcolt a honvéd itt is, csakugy, mint Kápolnánál, meg Isaszegnél! De egyenlőtlen volt a küzdelem: elbuktunk!

— Nem féltem én Debrecen városát, hogy oltárán megszünik egykor a magyar szabadság lángja égni. Magyar volt mindig s az lesz ezután is, mert földje negyvenvolcas honvédek borít! . . . A szabadság szeretet emelte ezt a lapályon épített várost hegyen épült várossá és ezt a bástyatorony nélküli várost a polgári szabadság és jólét kőszirtjévé!

Vass Károly dr. hazafias beszédét azzal fejezte be, hogy: — „Ti megtört tisztos agg-harcosok, — a Hajdu rónaság egykori acél katonái, kik most könnyező szemekkel álljátok körül elesett bajtársaitok emlékét: nyugodtan tekinthettek a közelgő éjszaka felé, mert mi is tudunk lelkesedni a multért s amint megbecsüljük a nagy idők Héroszait, bár béke napjait éli nemzetünk és véres áldozatokat nem kíván tőlünk a Haza, de azért épugy készen fog bennünket találni egy újabb küzdelem, ha ez a „drága béren, piros véren“ szerzett édes hazánk veszélyben forogna!“

A szép emlékbeszéd elhangzása után Szabó Elek tb. tanácsnok helyezte el a város koszorúját a honvéd-emlékre rövid szép beszéd kíséretében.

A koszoru elhelyezése után újra a Kossuth- és Petőfi-dalkör szép éneke következett, majd Kiss József szavalta el igen hatásosan egy szép költeményt. Végül a Kossuth- és a Petőfi-dalkör ésa közönség együtt énekelték el a Himmuszt.

Este a Lókody-féle vendéglőben a város megvendégelte a dalárdákat, a zenekart és az aghonvédeket.

Miért nincs bíró Monostorpályiban?

Egy házvásárlás bonyodalmai.

A következő levelet kaptuk:

Tekintetes Szerkesztőség!

Csak most jutott alkalmam a „Debreceni Független Ujság“ f. évi július hó 26. napján 171. számában megjelent „Ahol senkiesem mer bíró lenni“ című közleményükre rövid felvilágosítással szolgálni; — természetesen annnyival is inkább, mert fenti című közlemény — bárki által küldetett is be — egyáltalában nem fedi a valóságot, s ugy a jegyzői lak vételének ügyét, mint a képviselőtestületet ferde világításban mutatja be.

Csak a száraz kommentárra szorítkozom. Monostorpályi község képviselőtestülete mintegy három évvel ezelőtt kimondta, hogy jegyzői lakot építtet. — Megtették az intézkedések, elkészítették a tervrajzok stb. — Szóval az építés ügye mindinkább közelgett a megvalósulás felé.

Csak hogy egyszer, mintha mást gondoltak volna!

Igen bizony. Valami történt. Közbelépett Sarkadi ur — tetszik tudni. Ó valami mást gondolt.

Földhaszonbérlete ugyanis lejárván, — s bérelt földbirtoka is más tulajdonos nyervén, ki azt házikézelés útján munkáltatja, — s így Sarkadi urnak lábai alól kicsuszván a föld — tetszik tudni — mit csináljak én tovább Pályiban?! — ekképen kezdett gondolkozni.

— Mit csinálnék?! — hát semmit! — mondta magában, hanem megyek tovább!

— De hát itt házám van, azzal mit csináljak?

— Ahá, megvan! — mondá — jó lesz jegyzőlaknak.

És ugy kezdett tenni, amint beszéle. Teljes tudatában volt annak, hogy házát privát ember meg nem veszi (mindenki tudia, miből építették: falai ócska, rozsz vályogokból; gerendázatok stb. elbontott dohánvszinekből kerültek ki.) De hát mire való a község? Hogy nyakába sózzuk!

Sarkadi ur tehát készült tervét keresztülvinni.

Felkeresi a képviselőtestület virilis tagjait s mézes-mázos szavakkal stb. megnyeri őket nagy tervének. Az 1912. év őszén, egy komor borus napon pedig, mikor a képviselőtestület választott tagjai mind piacon (Debreczenben, Váradon) voltak terményeik értékesítése végett, egy képviselőtestületi gyűlésen a jelen volt virilis urakkal egyhangulag megszavaztatta a háza megvételét 11500 (tizenegyezeröttszáz) koronában.

A képviselőtestület választott tagjai és általában a község lakossága persze erről hallani sem akar, és miután minden felebbezésük hiábavalónak bizonyult, nem akad oly bíró, ki a ház megvételéről szóló szerződést a község nevében aláírja. Ezért mondott le a volt bíró, s ezért nem hajlandó azt vállalni más sem.

Nem azért tehát — mint a közlemény mondja — mert életveszélynek lenne kitéve, ha a határozatot foganatosítaná: nem az ettől való félelmében, hanem, mert nincs Monostorpályi magyar népe között olyan ember, aki

Augusztus 2-án

és a következő napokon a „Széchenyi“-kávéházban, szép idő esetén az udvaron ::

nagy Cabaré-előadás.

BELÉPTI DIJ NINCS!

Becses pártfogást kérnek Arányi Testvérek, igazgatók.

azon ház megvételét községünkre nézve oly horribilis ár mellett előnyösnek tartaná.

Ezeket akartam elmondani községünk nevében! Ezek által akartam némiképp megvilágítani az ügyet, s némi fényt, világosságot vetni a sötétségbe, melyet fenti című közlemény borít községünkre s épen szülőföldemre is.

Amidőn soraimnak becses lapokban való szíves közzétételét kérem, — vagyok
Monostorpályiban, 1913 július 30-án.

Kiváló tisztelettel:

Bara József,
ref. s.-lelkész.

200.000 korona hiányzik Bódogh Zsigmondné hagyatékából

Eltitkolt értékpapírok

Szenzációs ügy foglalkoztatja napok óta a debreceni rendőrséget. Még július közepén hunyt el Bódogh Zsigmondné, akinek hagyatékát mikor leltározták, kétszáz-ezer korona hiányt fedeztek fel ebben. Megállapítható ugyanis, hogy az öreg asszonynak ily értékes képviseltek papirjai, melyek nagyrésztben eltűntek a hagyatéki vagyontól. És pedig az elhunyt határozott beleegyezéssel, aki szinte halála órájáig titkolódzott e nagy értéket jelentő papírok felől.

A „Debreceni Független Ujság“ munkatársa következőket jelenti az esetről:

Bódogh Zsigmondné hónapok óta súlyos lábbajban szenvedett, mely az utóbbi hetekben ágyához is kötötte. A szorgalmas s szinte emberfeletti munkát végző asszonyt ez annyira összetörte, hogy a betegség erősebben vett rajta erőt, mintsem az ily körülmények között várható, úgy hogy legközelebbi hozzátartozói erősen aggódtak életéért. Nem is alaptalanul, mert lábai mind erősebben dagadtak s július közepe táján el is hunyt. Csaknem az utolsó percig eszméletlenül volt és intézkedett örökéről. Mert szinte fanatikus lelkesedéssel gyűjtött egész életén. Képes volt néhány fillérért heteken keresztül fáradni a város egyik széléről a másikra. Szerzett is több százezer korona értékű ingó és ingatlan. Vagyona egyrészt pedig nagy értékű és jövedelmező értékpapírokba fektette. Ezekről nyugták, elismervények s leltári leírások is maradtak Bódogh Zsigmondné után, aki mikor kérdezték:

— Hol vannak elhelyezve a papírok?
— Majd megtaláljátok! — mondta.

Persze, mikor a leltárt felvették, tünt csak ki, hogy a pár százezer korona értékű papírok nincsenek sehol. Ugy látszik ezt az értéket az öregasszony titokban olyas valakinek juttatta, aki különösen meg tudta nyerni szeretét. Ezt pedig azért nem tette végrendeleti örökség útján, mert alapos volt a féltelme, hogy úgy jár az illető, mint néhai Várady Zsigmond örökével járt az elhunyt, melyet több oldalról pörökkel támadtak meg az érdekeltek. Ez az előérzete most látszólag igazolódik is, mert már megindult a szorgos kutatás az eltűnt vagyon után, mely a leltári iratok szerint kétszáz-ezer korona értékűre tehető.

A kir. ügyészség a leltári vagyonihiány

körül megindította a nyomozást s a debreceni rendőrséget bizta meg annak lefolytatásával. Nem lehetetlen azonban, hogy más városok hatóságát is megkeresik az eltűnt értékek nyomozása végett.

A Szapáry-ügy

Nyilatkozatok özöne

A magyar mágnásvilágot és különösen a Nemzeti Kaszinót most az a szenzációs esemény foglalkoztatja, amely tegnap került nyilvánosságra, hogy ugyanis Gerliczy Ferenc báró nevében és képviselőtében Szöke Gyula dr. bűnvádi főjelentést tett Szapáry Pál gróf ellen, kérte a gróf letartóztatását és vagyonára a bünyügyi zárlatot.

Ma megszólaltak e kérdésben az összes érdekeltek, sőt már a Kaszinó is nyilatkozott hivatalosan és nem hivatalosan is.

Igy Gerliczy Ferenc báró, aki jelenleg Deszken a birtokán tartózkodik, a következő nyilatkozatot tette:

— Én ez ügyvel nem foglalkozom. Ügyvédem megad majd minden felvilágosítást. Én az ügyvédemtől kapott felvilágosítások alapján kiadtam a szükséges aláírásokat és megbíztam ügyvédemet, hogy megkárosításom miatt a gróf és neje ellen járjon el. Minden egyébről ügyvédem tud és ő adhat felvilágosítást.

— Provokálásról nem tudok és eddig erre vonatkozólag nem is kaptam értesítést, bár nem gondolom, hogy a gróf ekként kívánna tartózkodni. Különben a napokban Budapesten leszek és akkor majd a továbbiakról is értesülök.

Vázsonyi Vilmos dr. a következőket mondta a főjelentésről tudósítónknak:

— Én még annak az ügyvédi iskolának vagyok a tagja, amely a feljelentéseket a hatóság előtt szokta elintézni. Egész röviden tehát csak annyit mondhatok, hogy Gerliczy báró és társainak feljelentésére még csak a nyomozást sem rendelték el, hanem csupán a feljelentő kihallgatását és csupán azután fognak határozni abban a kérdésben, hogy egyáltalában mire méltatják a főjelentést.

— A zárlat és letartóztatás iránti kérelmet a vizsgálóbíró már el is utasította. Hogy a főjelentés jogi képtelenség, azt ezek a körülmények eléggé igazolják. Erdemileg elbánunk majd ezzel a feljelentéssel a maga fóruma előtt, itt csak azt akarom még kijelenteni, hogy Gerliczy Ferenc báró se nem rokona, se nem bizalmasa, se nem barátja Szapáry Pál grófnak, hanem egyszerűen üzletet kötött vele. Tehát nem mecénás, nem szamaritánus, hanem üzletember. még pedig, úgy látszik, türelmetlen üzletember.

Szapáry Pál gróf ezeket mondta:

— Igaztalanul vádolnak engem. Elutazásomat is úgy állítják be, mintha elakartam volna tünni. Gerliczy nekem sem barátom, sem rokonom, tisztán üzletfél. A hitelezők különben sem panaszkodhatnak, hiszen kezükben vannak a grófnő ékszerei, amelyek 300.000 koronát érnek.

Kállay Frigyes kijelentette, hogy a Nemzeti Kaszinó bojkottot fog rendezni Gerliczy ellen az ügy nyilvánosságra hozataláért. Ezzel szemben a Kaszinó vezetősége kijelentette, hogy ilyenről mit sem tud.

A feljelentés ügyében dr. Szentkirályi Béla rendőrkapitány tegnap kihallgatta dr. Szöke Gyula ügyvédet, aki jegyzőkönyvbe mondta annak a megállapodásnak részleteit,

amely báró Gerliczy és gróf Szapáry között kötött. Aztán felvilágosításokat adott a letétbe helyezett butorok, ékszerek és értékpapírokról és előadta, hogy abban látják a bűncselekményt, hogy azokat az értéktárgyakat, amelyeket fedezetül adott a bárónak gróf Szapáry, nem tudják kézhez kapni, mert a gróf másoknak adta át.

Tanukként kéri kihallgatni Kállay Frigyes, Dagron Ferdinándot, gróf Szapáry Pál titkárát, dr. Hecklert, a Munk és Davidsohn cég tagjait, a Ritz-szálloda igazgatóságát és Kardos butorszállítót.

A debreceni cigány-jósnő

Idill az aradi rendőrségen

Az aradi rendőrség fogdájának nem ritka lakója a kiskaliberű szélhámosok egyik legtipikusabb alakja — a jósoló cigányasszony. Mert hiába, mrs. Pankhursték és a szociológusok bármily meggyőzően is hirdetik, hogy a kenyérkereső nő a modern társadalom produktuma, erre az állításra alaposan rácsáfolnak Fáraó népének asszonyai. Ők már régóta keresik kenyerüket ősi mesterségükkel, a jóslással s a szárnyasállatok elemelése csak mellékjövedelemnek tekinthető. A hatóságok azonban — mint ismeretes — még maradiak s a feministák legujabb követeléseit épp úgy nem ismerik el jogosnak, mint a cigányasszonyok nem valami előkelő, de annál találekonyabb mesterségét.

Mint aradi tudósítónk írja, a kenyérkereső nőknek ebből a régi fajtájából való Langer Mari 60 éves cigányasszony, akit ma kísérték be az ottani rendőrségre. Az ezer-ráncu, kócos, őszhajú, apró cigányasszony azonban furcsaságzásba vehető. Mig a társnői, — ha szorongatott helyzetbe kerülnek — tagadnak és védekeznek körmönfont ravasz-sággal, letagadják, hogy jósolni is tudnak, sőt ha kell, még a saját tárgyaikat sem ismerik fel, addig Langer Mari szinte kérkedve dicsekszik jóstehetségével s szapora szóval, fiatalosan gyors gesztusokkal igyekszik kapacitálni a rendőrtisztviselőt, hogy jósoltasson magának. Valóságos ráncerdő árkolja be a naptól még feketébbre sült arcát, de azért fiatal lányosan illegeti magát s minden választásnál lelke ifiurnak szólítja a rendőrtisztet, kit állandóan hamiskás mosolyával akar megvesztegetni. Ez azonban — előrehaladott korára való tekintettel — nem igen sikerül neki. A kérdések a megvesztegető mosolvolk ellenére is egyforma szigorúsággal hangzanak el:

— Hány éves?

— Harmincöt vagyok, azt hiszem, lelkem ifiur.

— Talán nyolcvanöt?

— Nem kérem, hanem hatvan.

— Hol született?

— A debreceni Nagyerdőben. Még meg is tudnám mutatni a helyet, hogy hol. Hanem lelkem ifiur én megmondom magának a jövőt, csak mutassa a tenyerét, meg a másik kezébe tegyen egy ezüstpénzt.

A rendőrtisztviselő azonban nem kíváncsi a debreceni Nagyerdő ama nevezetes helyére, hol Langer Mari megpillantotta a nanvilágot, sem a jövője nem érdeklí tulságosan, mire az öreg jósnő hatalmas, garasos cseréppipát húz elő a szoknyájának valamelyik rejtékéből s hatalmas füstfelhőt bocsát ki szájából. Majd feléje fordul s igényeit egy cigarettáig mérsékelvén, a legrózsásabb jövőt festi eléje.

— Magának még sok pénze lesz lelkem ifiur — mondja, miközben müéértő szemekkel vizsgálja baltenyerét.

— Honnan kapom én a sok pénzt?

— Ha egy forintot ad kölcsön, az holnap reggelig megmondja, hogy honnan.

Ő azonban abban a rendíthetetlen meggyőződésben, hogy jobb ma egy veréb, illetve egy forint, mint holnap egy tuzok, meg-

Fehérneműt, csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít **FEUERSTEIN**

FIÓK ÜZLETEK:

Piacz-utca 42. sz. (Lamprecht palota.)

Arany János-utca 16. sz.

mosó intézete Piacz-utca 63. Telefon szám: Főújság 11-57. sz. Flórkülső 732. sz

tagadja a kölcsönt, mire Mari néni most már végleg letesz minden reménységéről.

Szomorúan ballag lefelé a fogdába, hol holnap reggelig talán a forint nélkül is megtudja mondani, hogy mikor lesz a rendőrtisztviselő gazdag ember.

Biró a nőkről

A birói egyesület akciója

Az országos birói és ügyészi egyesület igazgatósága a szegedi birói osztály indítványára országos jellegű *nőnevelő intézetet* állít fel Szegeden, bírák, ügyészek, állami és törvényhatósági tisztviselők és ügyvédek leányai számára. Szeged városától ingyen telket és a háztartási iskola céljaira két hold földet kap az intézet Ujszegeden. Az egyesület vezetője, *Grecksák* Károly kuriai bíró pedig a kormánytól pénzbeli támogatást kér abból a pénzalapból, amely az új nyugdíjtörvény 30. szakasza értelmében nyugdíjjárulék címén évente befolyik az állam pénztárába.

Amit Szeged város kiváló polgármesteréhez beadott indítványukban a bírák a *nőnevelésről mondanak*, írja nekünk *Somlyódy* István királyi járásbíró, a pár szó, amilyen igaz és való, épp oly súlyos elítélése eddigi nőnevelésünk ferde irányzatának.

Nem puccos, piperés hölgyeket, hanem magunkhoz hasonló középosztálybeliek számára olyan jó feleségnek valókat akarunk itt nevelni, akik a férjöknek a szó szoros értelmében feleségük — feleségítsük: akik akár gazdák, akár iparosok, kereskedők feleségeivé válnak, férjük szakmájában is feleségiség lehessenek. Ha pedig férjhez nem mennek, vagy özvegyesre jutnak, saját tudásuk és élelmességük folytán is megélhessenek s kenyerüket tisztességes munkával megkereshessék!

Somlyódy bíró azután így folytatja: Megszivlelni való aranyigazságok ezek. Aki a nőnek munkát ad, jogot is ad. Mert a nő, ha a munkája révén önállósághoz jut, önálló munkálkodásával jogot szerez az ő működésének és önállóságának törvényes elismeréséhez is, bebizonyítani, hogy minden ember annyit ér, amennyit működése. *A mai korzózó dáma rizspos arca, illatfelhők közt uszkáló trizuraboglyákkal nem az a női ideál, amelyért érdemes volna napi súlyos munkában élő középosztálybeli férfinak megházasodnia.* Nem tagadjuk mi, sőt készséggel ismerjük el, a zenének, a modern irodalomnak kedély és izlésnemesítő hatását, de semmi esetre sem adhat kizárólagos jogot az ily irányú egyoldalú nevelésnek. A mai csak klavirozó hölgyek mint feleségek, nem segítségek, hanem súlyos terhek a férfi nyakán, aki csak az eltartottak számát szaporítja anélkül, hogy a legcsekélyebb mértékben is keresőképes lehetne.

Egy kis német-fancia nyelv, sok-sok zongora, lexikoni fölületes műveltség helyett: kértészkedés, háztartás, könyvelés, könyvvezetés, áruismeret és nyelvtudás. A nő született kertész, kézműiparos és kereskedő. Minden kelléke meg van hozzá, csak vele született hajlandóságait kell szakszerűen kifejeleszteni és ha kell, mindenekben feleségisége lesz a férjének, önállóság esetén önmagának.

A magyar nemzeti nőnevelés, a magyar család, a magyar társadalom szilárd kialakulás érdekében nagyon-nagyon kívánatos volna, ha az az életrevaló eszme az illetékes tényezők mindenoldali támogatásával minél előbb valóra is válna.

Olcsóbb lesz a pénz

Egy angol pénzkapacitás a gazdasági helyzetről

Vezérhelyen ismertettük a pénziacon tapasztalható enyhülés momentumait. S bár a legjobb híreket kapjuk az aranyak guruló útjáról, bizonyos rezignáció vonul át lelkünkben, mikor látjuk, hogy ezek dacára napról-napra semmisülnek meg exisztenciák, felszámolnak jobb sorsra érdemes vállalatok és magánosok. Vajon hol van hát ennek az ellentmondásnak a kulcsa? Aligha nem bennünk, a mi pénzintézetekben, akik nem tudnak eléggé hidegvérűek maradni, mikor üzletről és részese-désről van szó.

Itt adjuk egy világhírű angol pénzesoport vezérének, *Félix Schusternek*, a London and Westminster bank elnökének véleményét a mai helyzetről, melyet a bank közgyűlésén az elmúlt hetekben mondott:

— A viszonyok világszerte normális keretek közé jutottak. Most már csak oda kell törekedniük, hogy ne legyen tulságos az expanszió. *Pár hó lefolyása alatt iparban, kereskedelemben a legkedvezőbb konjunkturákra van kilátás.*

Majd áttért arra a horribilis veszteségre, mely a pénzpiacot a balkáni háboru kitörése miatt érte.

— Oriási volt itt az az érték, mely teljesen megsemmisült és amely számokban 500 millió fontra (12 milliárd koronára) tehető. Am éppen ennek a veszteségnek pótlása teszi ok-szerűvé, hogy a *tőke minél gyorsabban nyissa meg erejét s igyekezzék üzleteket kötni.* Amj már általánosan tapasztalható is. Pár hét múlva az üzleti élet felveszi rendes mederét.

Eddig a pénz hatalmas kormányosa. — Más oldalról kapott információink a *debreceni piacról* szó, melyről a következőket kaptuk elsőrangú tekintély köréből:

— *Pár hét múlva Debrecenben is olcsóbb lesz a pénz.* Ez alkalommal félpercent, februárban pedig egy perccel száll lejjebb a kamatláb. Bécsből már több előkelő pénzintézet kapott előnyös ajánlatot, mely ezt a kedvező folyamatot siettetni fogja.

— *A királyi biztos tárgyalásai.* Zágrábból táviratozzák: Ma megjelent báró Skerlec királyi biztosnál Lorkovics dr. és Popovics dr. a szerb-horvát koalíció nevében, hogy a keddi megállapodáshoz képest tovább tájékozódjanak a királyi biztos tervei felől. A mai tanácskozáson főleg a vasutasok szolgálati pragmatikájáról és annak kiküszöböléséről volt szó, de határozat nem jött létre, mivel a királyi biztos előbb jelentést akar tenni Tisza István gróf miniszterelnöknek eddigi tárgyalásairól. Ha visszatér Budapestről, akkor még a szerb radikális és a régi unionista párt képviselőivel fog tárgyalni, majd ismét Budapestre utazik, ahol a végleges döntés fog esni.

Az ugozsai feketehimlő és a furfangos cigányok

Ingyen élelem és a ragály

Röviden jelentettük már, hogy *Fertőszalmás*, ugozsamegyei községben, a falunak cigányok által lakott részén kiütött a feketehimlő-járvány. Most ujabban azt jelenti Halmiből tudósítónk, hogy a járvány átterjedt *Tiszapéterfalva* és *Tiszabökény* községekbe is, ahol szintén a cigányok között terjedt el a ragály.

Bleyer Márk dr., a járás főorvosa, a leghathatósabb óvintézkedéseket teszi a járvány továbbterjedésének megakadályozására és az ő előterjesztésére az alispán elrendelte a fertőzött cigánytelepek zár alá vételét. Elrendelte az alispán azt is, hogy a zár alá vett cigányokat, minthogy a faluvégről tilos elmozdulniok és így nem tudnak keresni, az illető községek saját költségükön tartásuk el.

A községek kénytelen-kelletlen élelmeztek a cigányokat, de az előjáróság napról-napra észlelte, hogy a cigánysor lakói egyre szaporodnak, még pedig nem rendes cigánymódra: gyerekekkel, hanem *felnőttekkel.*

Kiderült, hogy mikor a szomszéd községek cigányai meghallották, hogy az almási, bökényi és péterfalvai cigányokat a községek látják el élelemmel, *éjszakánként idején beszökdöstek a zár alá vett területekre*, hogy így őket is eltartsák.

Sőt, hogy minél biztosabbak legyenek abban, hogy el nem kergethetik őket a házigazdák, *belefeküdtek a ragályos betegek ágyába ketten-hárman* s így a hatóság nem adhatja ki az utjukat annak a veszélve nélkül, hogy a ragályt szét ne hurcolnák.

Most aztán a hatóság örökkel vétette körül a lezárt területeket, hogy a vidék összes cigányai oda ne gyűljenek az ingyen élelem szagára.

A járvány — mint ujabban jelentik — az ugozsai községekkel határos *Uszka* és *Magosliget* szatmármegyei falvakban is kitört, — itt is a cigányok közt.

— *Rossz gyomor* nem csinálhat jó kedvet; az ember elveszti munkakedvét és végül igazán képtelenné lesz a dologra. De van egy út, hogy ettől a bajtól biztosan megóvjuk magunkat. Használjuk az egy emberöltő óta elismert *Ferencz József*-keserűvizet. Több mint egy negyedszázaddal ezelőtt a királyi tudományos egyetem belorvosi klinika vezetősége már a következő feltűnő esetről teszen említést: Betegünk fiatal ember, ki félév óta szenved krónikussá vált gyomor-és bélhurutban. Miután az utolsó három nap széke éppen nem volt az ifjunak, kísérelteként egy pohárnyi természetes *Ferencz József*-keserűvizet adtunk neki. Csakugyan alig két óra múlva megvolt az eredménye és a páciens a következő reggelen tényleg egészen megújulva érezte magát. Ezután még 5 napon át reggelenként adtunk *Ferencz József*-vizet és a hatodik napon az étvágyhiány már egészen megszűnt és vele együtt a gyomor-fájdalom is csökkent! Gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerkereskedésekben kifejezetten valódi *Ferencz József*-keserűvizet kell kérni és e helyett semmi mást nem kell elfogadni. Vigyázzunk a vignettára és felírásra; ahol pedig nem kapható, ott forduljunk levelezőlap utján egyenesen a *Ferencz József*-gyógyforrások szétküldési igazgatóságához Budapestben. (I. ker., Kelenföld.)

Bebizonyítottan 50-100%-al több szinszappant tartalmaz

a Schicht „Asszonydicséret“ mosópor más, hasonló gyártmányokkal szemben. Az „Asszonydicséret“ ártalmas alkatrészeket nem tartalmaz. Olcsó, tartalmatlan, de maró hatású mosópor a fehérenmü élettartamát felényire csökkenti. Óvakodjunk az ilyen mosóporoktól. — A „Schicht“ név szavatol az áru kitűnő voltáért.

Színház

Színészek állás nélkül

A kenyértelenek akciója

Augusztus elseje van, egy hónap múlva kezdődik az új színészeti esztendő, amelynek dátumát virágvasárnapról szeptember elsejére tolták el. Csaknem minden színtársulat teljesen szervezve van már és a budapesti Newyork-kávéház és a kis Muzsa tele van szerződésnélküli színészekkel. Évről-évre nőkecszik nálunk a színésznomoruság, de még sohasem volt akkora, mint az idén. A nagy gazdasági nyomoruság nyomasztó hatását erősen megérezte a színészet is. Míg más esztendőben inkább a színészet kevésbé használható közgazdálkodási maradtak szerződés nélkül, az idén egy sereg elsőrendű, sőt országosan ismert és elismert művész és művésznő néz kilátástalanul a tél elé. A magyarázata ennek a megdöbbentő színésznomoruságnak nemcsak a gazdasági válságban keresendő. Az az óriási fejetlenség és tudatlanság, melylyel a vidéki színészet sorsát intézik, olyan alakulásokat tett lehetővé az utóbbi időben, melyek ötven-hatvan színésznomoruság szájából vették ki a kenyeret. Ilyen alakulás volt a sopron-szombathelyi színikerület megszűnése és a pozsonyhoz való csatlakozása, miáltal egy nagy társulattal kevesebb van.

A színészek körében most nagyarányú akció indul, hogy a Színészegyesület erélyesen lépjen fel a legnagyobb nyomorral fenyegetett színészek érdekében. Mindenki érzi, hogy itt tenni kell valamit, egy nagy, komoly és hozzáértő akcióra van szükség, hiszen a néhány száz állásnélküli színész nyomora az egész vidéki színészetet érinti. Határozott irányra még nincs a meginduló akciónak, hogy hogyan akarnak az állásnélküli kollégákon segíteni, még nem tudják a mozgalmat vezetni, de meg van bennük a jóérzés, hogy segíteni kell.

* **Mezei Béla színtársulata.** Mezei Béla színigazgató közölte velünk, hogy színtársulatához eddig a következő szerződések kötettek:

Nők:

Borbély Lili szubrett-primadonna.
Nagy Aranka koloratur-primadonna (Szegedről).
Halassy Mariska fiatal hősnő, szende, Serfőzi Etel operett-komika, vigi. anya, Utj Gizella drámai anya.
Bányai Irén énekes naiva (Pécsről),
M. Fenyvessy Olga táncos szubrett,
Márkus Angela mezzó-szoprán (Szabadka).
Szentiványi Gitta vigjátéki szubrett (az akadémia végzett növendéke).
Payer Margit naiva.
Jávör Gizi társalgási.

Károlyi Ibolyka szende (Pécs, Szabadka).
Két segédszínész.

Férfiak:

Czakó Gyula főrendező.
Kassay Károly operett-buffo, szalon komikus.
Oláh Gyula bariton, énekes bonvivant (Szeged).
Fehér Gyula hős és jellem (Kolozsvár),
Lajthay Károly bonvivant szerelmes,
Váradi Márton népszínmű és op. bariton (Pozsony, Pécs).
Nagy Sándor hősszerelmes.
Madas István kedélyes ada, komikus (Sopron).
Sz. Nagy Imre operette és opera tenor (Miskolc).
Rónai Imre buffo komikus (Győr),
Szalay Gyula táncos komikus (Budapesti színház).
Kormos Ferenc síheder, szerelmes,
Vándori Géza társalgási színész.
Fischer Károly I. karmester (Pozsony),
16 kardalok, 16 kardaloszó, 1 kartanító, 2 magántáncosnő.
A műszaki személyzet szerződötése most folyik.

* **Nyáray Antal az Apolló-színházban!**

Az országos híri „cabaret-király” Nyáray Antal, aki a télen diadalra vitte a „Cigányprimás” című operettet a Király-színházban. Ösztől külföldre szerződött óriási gázsival; mielőtt elmenne vidéki körútra megy és vendégszereplését Debrecenbe kezdi meg. — Oriási áldozatok árán sikerült az Apollónak két estére Nyárait és 14 tagu társulatot megnyerni. A társulat hétfőn és kedden lép föl művészi programmal, családi műsorral. Nyárain kívül fellép még a „J. Hurigán”, angol tánc- és ének-csoport, akik először Magyarországon itt játszanak Debrecenben. Szenczációs szám. Közreműködik a „Royál” új házi moikusa: Árnvai Károly, teljesen új és mulattató számokkal. Pártos G. kabaré-énekes, Fodor Ernő tánckomikus. Gerle Margit, Szabó Irén, Kovács Lili, Magirai Erna, cabaré- és táncosnők. Két órás előadás. Mérsékelt emelt árak. Jegyek előre válthatók.

* **Ha unatkozik és melege van** jöjjön el az Apolló szellős, hűvös helyiségébe és nézze meg a kacagató szkeccset: „Házasodik az uram”-at. Előadások kezdete délután olcsó helyárak mellett 3 és 5 órakor. Két órás műsor. Jegyek előre válthatók a pénztárnál.

* **Az Apollóban** színre került kacagató szkeccset ma láthatja utoljára, délután 3 és 5 órakor olcsó helyárak mellett, este 7 és 9 órakor mérsékelt emelt helyárakkal.

A városi muzeum gyarapodása

Vásárlások és ajándékozások.

A városi muzeum gyarapodása ez év második negyedében sem maradt az előző időszakok mögött. Vásárlások különösebben a **szépművészeti osztályt** gyarapították, Lotz Károlynak egyvázlatkönyvével. — Hegedűs Lászlónak és Pataky Lászlónak 2—2 festményével, Barabás Miklósnak egy életnagyságu portrajtjával. Ugyanezen tár ajándékokból is szépen gyarapodott. Nagy Ferenc rajztanár-jelölt egyelőre azzal fejezte ki háláját Debrecen városára iránt, mely az imént 600 koronás ösztöndíjra vette fel e tehetséges ifju művészt, hogy a Kossuth-utcai temetőben levő Patay-síremléket ábrázoló vízfestményét a városi muzeumnak ajándékozta. — A Bikát építő részvénytársaságtól homokkőből faragott Bachus-szobrot, Nositz Thurzó Kálmán századostól több debreceni vonatkozású fényképet, Szathmáry Mihálytól a debreceni 1870. évi kertészeti kiállítás emléklapját, Vad Péter rajztanártól tollrajzokat, Végh Gyula nyug. r. főkapitánytól Debrecen város tiszviselői karát ábrázoló csoportos fényképet (a 80-as évek legelejéről), Vig Sándor kőműves mestertől a kollégium égi épületét mutató kőrajzot, Zoltai Lajostól a pocsaji Rákóczi-vár olajképét kapta szépművészeti gyűjteményünk.

A **könyv- és okirattárnak** ajándékoztak: Csóka Sámuel tanácsnok Kos Gergely 1635. évben kelt címeres nemes levelét (letétként), Debrecen város könyvnyomdája 43 drb. könyvet és füzetet, egy 1849-diki szomorú emlékü nyomtatványt, gr. Dessewffy Miklós (Vencsellő), dr. Ecsedi István, Ferenczy József, Fejérmegyei muzeum-egylet, Halász Gyula, Komáromi Jókai-kör, Orosz Endre (Apahida), Nyírármegyei orvos-gyógyszerész-egylet, Pap Károly dr., Roska Márton dr. (Kolozsvár), Szathmáry Zoltán, Székely nemzeti muzeum, (Sepsi-Szent-György), különböző könyveket, füzeteket, nyomtatványokat, kéziratokat; Takács Bálintné, szül. Laky Etelka néhai Diószegi Sámuel, debreceni származású előkelő bécsi nagykereskedő diszalbumát, amelyet emlékü a wieni prot. gyülekezettől, mint ennek főgondnoka kapott 1871-ben; Veres Imre és Szini Zoltán tanítók (Hajdusoboszló) több régi hajdusági családra vonatkozó XVII., XVIII. századbeli okiratokat, kéziratokat.

A **régiségtár** több száz lelettel szaporodott a hortobágyi juhjárásról levő halmos temetők megásásásából. E sírok a Kr. u. II. század végén és a III. század elején keletkeztek. Ajándékol kaptunk Andrási Mihálytól (Nagyiván) őskori tárgyat, a Bika részvénytársaságtól régi empire-cserépkályhát, dr. Balogh Ferenc hittanár urtól 48-iki nemzetőri diák attilát, Botos Istvántól aujonkori vaszablát, özv. Fejes Sándornétól rézből készült napórát, Géresi Kálmán urtól az 1903. évi középiskolai tornaverseny kintintető érmét (libertás ezüst koszoruban), Gazdag Imre rendőrtől, Hafner Istvántól Hécezi Szabó Antaltól, Horváth J. tég-

Biomaláta. Biomalz

kitűnő, jóízű és emellett olcsó táp- és erősítő szer mind azok számára, akik erősítésre és felüdítésre szorulnak. Németországban a legelterjedtebb és legkedveltebb erősítő szer. Az ára gyógyszerárakban és drogériákban dobozonként K 1.30 és K 2.50.

lagyári felügyelőtől, Kecskés Sándortól, Kónya Lászlótól, Kovács Zsigmondtól (Csege), Veres Imrétől (Szoboszló), római. árpádkori, újkori érmeket, vasnyilhegyet és népvándorláskori gyöngyöket.

A néprajzi tár számottevő gvarapodása egy szövetség és egy fazekas műhely-berendezés, amaz Dorogról, emez Nádudvarról. — Különféle néprajzi tárgyakat ajándékoztak: Ecsedi István dr., Hécei Szabó Antal 1632-ből való ritka csiholó acélt, Haty Kálmán. Fazekas Lajos (Nádudvar), Magyar János kendertilót és bőr átalvetőt, Karacs Piroska (Földes) és Tóth András (Honvéd-u. 33.)

A szíves ajándékozóknak ez uton is hála köszönetet mond a muzeum igazgatósága.

Közeledés a béke felé

Tárgyalnak Bukarestben

A követség tárgyalása és tanácskozása erősen folyak Bukarestben, ahol általános a hit, hogy a béke hamarosan meg lesz. A mai eseményekről a következő táviratok számolnak be:

Meghosszabbítják a fegyverszünetet.

Belgrád, augusztus 2. Károly román király és a bukaresti kormány meg vannak arról győződve, hogy rövidesen kész lesz a békeszerződés, de azért az ötnapos fegyverszünet nem elegendő a béke művének betetőzésére és már most megállapodás van arra nézve, hogy a fegyverszünetet további öt napra meghosszabbítják.

A békekötés után a szövetséges Balkán-államok, Szerbia és Görögország diplomáciai és politikai támogatásban fogják részesíteni Bulgáriát, hogy Drinápolyt visszaszerezhesse, fegyveres támogatása azonban nem számítat Bulgária a volt ellenfelek részéről.

A drinápolyi kérdésnél sokkalta nehezebb és fogósabb Kavalla kérdése. Románia azt kívánja, hogy Kavalla a bolgároké legyen, Görögország pedig rendíthetetlenül ragaszkodik követeléséhez annál is inkább, mert ha Kavalla a bolgároknak jutna, versenyezhetnének a Fekete-tengeren a görög kereskedelemmel és Szalonikival.

A szófia kormány kérésére megengedték a szövetséges államok, hogy Várnán keresztül eleséget lehessen szállítani Bulgáriába.

Bajok Kavalla miatt.

Bukarest, augusztus 2. A szerbek és görögök követelése teljesíthetetlenek és a nagyhatalmak képviselői nyomást gyakorolnak a belgrádi és athéni kormányokra, hogy mérsékeljék feltételeiket. Különösen Athénben dolgozik a diplomácia gőzerővel. Meg akarja értetni a görög kormánnyal, hogy önmaga alatt vágja a fát, mikor engesztelhetetlen, hiszen könnyen megtörténhetnének, hogy Szerbia és Bulgária között megegyezés jön létre, akkor pedig Görögország bajban volna.

Bukarest, augusztus 2. A görög békekövetség egyik vezetője így nyilatkozott a *Neue Freie Presse* tudósítója előtt:

— *Kavallát megtartjuk.* Ez a város mindig is görög volt. Lakosai tisztára görögök és törökök. Még mielőtt a háboru kitört Bulgária ellen, a béke kedvéért lemondunk volna Kavalláról, de most, mikor győztünk, nincs okunk az engedékenységre. Hiába érvel Bulgária, hogy Kavallát neki kell megkapnia. A

bolgároknak Dedeagacsban amugy is van hozzájutásuk az Aegei-tengerhez és jól kiépített kikötőjük, amely a szárazföldön is forgalmi gócpont. Kavalla gazdag város, környéke is bőven termő, ezért fáj a foguk rá a bolgároknak. *Ha Bulgária nem tágít, akkor folytatni fogjuk a háborút* és ezért minden felelősséget a bolgárookra háritunk.

Bécs, augusztus 2. Itteni diplomáciai körökben úgy látják a helyzetet, hogy Bulgária álláspontja fog felülkerekedni és *Kavalla a bolgároké lesz.*

Montenegró is követel.

Bécs, augusztus 2. Montenegró az albán északi határok mentén területi kárpótlást kér Szkutariért, de a nagyhatalmak egyetértének abban, hogy szó sem lehet azoknak a határoknak megváltoztatásáról, amelyeket a londoni reunió állapotot meg már Albánia részére.

A hatalmak a törökök ellen.

Konstantinápoly, augusztus 2. Néhány nagykövet instrukciót kapott a portánál teendő lépésekre vonatkozólag. A portát felszólítják, hogy a londoni békeszerződést respektálja. Ha a többi nagykövetek is megkapják ma estig instrukcióikat, akkor holnap fogják az együttes lépést megtenni.

Konstantinápoly, augusztus 2. A török fővárosba naponta tömegesen érkeznek a Marica jobb partjáról mohamedán menekültek. A szerencsétlenek borzalmas dolgokat mesélnek a bolgárok kegyetlenkedéseiről. Elmondották, hogy a bolgár sereg az útjába kerülő falvakat mind felégetik, gyermekeket, aggastyánokat meggyilkolnak, fejletlen kis lányokat megbecstelenítenek. A lakosság rémülten menekül a bolgár hadsereg elől.

Uj államszövetség

Pétervár, augusztus 2. A szerb diplomácia erősen dolgozik, hogy szövetséget létesítsen Románia, Szerbia és Görögország között, ezért volna kívánatos a belgrádi kormányra nézve a sürgős békekötés. Ha az államszövetség létrejön, Bugáriának nem vetnek gátat, hogy csatlakozhassék.

Protectorátus Albániában.

Róma, augusztus 2. Monsignore Sereggi szkutarii érsek, aki audiencián volt Ishlben, azért jött kihallgatásra a pápához, hogy ajánlja Ausztria-Magyarország protectorátusát Albánia katolikus lakossága fölött. Az olasz kormány rossz szemmel nézi ezt a tervet, sőt félhivatalosan már tudatta is Bécsben, hogy Olaszországra nézve nem kívánatos az osztrák-magyar monarchia protectorátusa.

Tanácskoznak a kiküldött megbízottak.

Bukarest, augusztus 2. A bolgár és a szerb, montenegrói, görög delegátusok külön tanácskozása tegnap este tíz óráig tartott. A szövetségesek követelését Risztics szerb delegátus olvasta föl. A montenegróiak semmit sem kívánnak, hanem csak támogatják a szövetségesek követeléseit. A bolgár kiküldöttek azután még Venizeloszal és Pasicsal tárgyaltak a szerb és a görög követelésekről.

Lövöldözés fegyverszünet után.

Szófia, augusztus 2. A Bolgár Távirati Ügynökség jelenti: A Bosilegrad mellett lévő szerb határnál operáló bolgár csa-

patok paracsnoka tegnap délután négy órakor parlamentért küldött, hogy a szerb előőrsoket a fegyverszünet beálltáról értesitse. Két szerb tiszt, akik a parlamentérek elé mentek, kijelentették, hogy már délben megkapták a parancsot az ellenségeskedések megszüntetésére. Ezután a bolgár parlamentt körülbelül két kilométernyire tovább vezették, ahol egy szerb ezredessel találkozott, aki kijelentette, hogy az ellenségeskedést nem szüntetheti meg, mert erre eddig parancsot nem kapott. Ugyanebben az időben egy szerb ezred Prosenik felé visszavonult. Annak ellenére, hogy a fegyverszünet már beállott, a szerbek tegnap délután két óra tájban folytatták a tüzelést, amely negyven percig tartott. A szerbek délután egy óra tájban a mi csapatainkra, amelyek Krosetától északra vannak állásaikban, szintén tüzeltek.

HIREK

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A református templomokban e hó 3-án, vasárnap a következő sorrendben tartatnak meg az istentiszteletek: a Nagytemplomban prédikál Széle György lelkész, a Kistemplomban 9 órakor Konrad Zoltán s.-lelkész, 11 órakor Erdős Károly ref. főiskolai tanár, a Kossuthutcai templomban Demeter Gyula s.-lelkész, az ispotály templomban Polgár Gyula s.-lelkész, a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a csapókeri imaházban Kovács János vallásoktató lelkész, a homokkeri imaházban Könyves-Tóth Kálmán lelkész.

Az ágost. hitv. evang. templomban vasárnap délelőtt 10 órakor az istentisztelet Materny Lajos főesperes végzi.

— **Lelkészválasztás Monostorpályiban.** Augusztus 3-án, vasárnap lesz a monostorpályi-i református lelkészi állás betöltése tárgyában a választás. 17 pályázó közül a választók tulnyomó része Varga Csongor püspökladányi s.-lelkész, F. Varga Lajos nagy-rábéi lelkész, debreczeni ref. egyházmegye főjegyzőjének fia — neve mellé sorakozott.

— **Pénzügyi kinevezések.** A pénzügyminiszter Rásó János pénzügyi számellenőrt pénzügyi számvizsgálóvá, Kovács Lajos pénzügyi számtisztet pénzügyi számellenőrré, továbbá Frohne Éde debreczeni lakost a tekei m. kir. adóhivatalhoz ideiglenes minőségű segélydíjas adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

— **Inzultált képviselő.** Oravicabányáról táviratozzák: Gropsán Illés szászabányai ügyvéd a jámi fősolgabirodság előtt inzultálta Korkán Péter szászabányai képviselőt. Korkán Péter ebből kifolyólag elküldte segédeit Gropsán Illés ügyvédhez, hogy az inzultusért tőle elégtételt kérjen. Miután Korkán Péter segédei, Kirilla Jusztin és Djujrics Milán Gropsán Illés két elintézetlen ügyéről szereztek tudomást, javasolták Gropsán segédeinek, hogy ez esetek elbírálására becsületbiróságot küldjenek ki. Gropsán segédei ezt a javaslatot kereken visszautasították. Korkán segédei Korkán Péterhez címzett levelükben kijelentették, hogy az ügyet Korkán Péter képviselő részéről a lovagiaság szabályai szerint elintéztnek tekintik.

— **Sztrájk az Arany-Bika építkezésnél.** Tegnap reggel az Arany-Bika építkezésnél a munkások egyrésze sztrájkra lépett. Kifogásolták az egyik munkavezető személyét. Az elsőfoku iparhatóság közbejöttére az elmentétek annyira elsimultak, hogy a munkások hétfőn újra felveszik a munkát.

Hasznos tudnivaló, hogy vasutasoknak fényképes igazolványhoz szükséges :: :: fényképet 1 koronába számítja
Balkányi Antal fényképész, Piac-u. 46. (Békés Lajos mellett).

— **Az első kérvény.** Valamelyik cinikus bölcselő mondta jó kétezer esztendővel ezelőtt, hogy a hálátlanság a legszebb emberi erény. A berettyóújfalui kerület képviselőjének két nappal ezelőtt nem egyszer volt alkalmá tapasztalni azt, hogy épen azok hagyják cserben, akik egyidőben a legtöbbször vették igénybe szívességét és jóindulatát. Az okos ember azonban könnyen tulteszi magát ezen a kicsiségeken és egyszerűen elfelejti az apró hálátlanságokat. Ez rendbe volna idáig. De amikor aztán újból kezdődik a játék és hálátlán ember a megcsalás után újból előveszi a régi jótevőt, az már mégis csak sok egy kicsit. Csütörtökön délután hatalmas paksamétát hozott a posta Ciffra Kálmán új képviselőnek. Kibontották a paksamétát és mit gondolnak, mi volt benne? Egy kérvény. Alázatos instancia, hogy a nagyságos képviselő ur ezt meg ezt tegye meg a kérelmező érdekében. Ez eddig rendben volna. A legérdekesebb a dologban az, hogy az ellenzékív vedlett munkapárti kortes kéri a támogatását az új képviselőnek.

— **A milliomos fiu drága szerelme.** Arad-jelentik: Pár hónappal ezelőtt egy nagyon szép budapesti fiatal leány képviselőjében egy fővárosi ügyvéd keresetét adott be az aradi törvényszéknél, melyben 143.000 korona kártérítést követelt egy aradi dugszagdag fiatal gyarostól. A leány, mikor még szüleiivel Aradon lakott, összebarátkozott a milliomos ifjával és a barátságából szerelmi viszony fejlődött ki a fiatalok között. Ez a viszony nem maradt következmények nélkül, a leány orvosi gyógykezelésre szorult és műtétet is hajtottak végre rajta. Ezután kezdett a fiatalember elmaradozni, majd teljesen elhidegült. A leány keresetében azt állította, hogy a fiatalember házasságot ígért neki és ezzel sikerült neki őt elcsábítania. A pör már előrehaladott stádiumban állott és az ítélethozatal ideje közeledett, azonban ma befejezést nyert az érdekes ügy. Ugyanis a leány családja és a fiatalember békés úton megegyeztek 15.000 korona kártérítésben és ezzel a szerelmi regény aktái lezárultak.

— **Egy érdekes repriz.** Két évvel ezelőtt a közönség osztatlan érdeklődése mellett mutatott be egy kiváló mozarabot az Uránus-színház a „Páris titka” címmel. Ez a kiváló kinoalkotás 5 estén át került bemutatásra fokozott érdeklődés mellett, melyre még sokan emlékeznek. Az Uránus-színház igazgatósága óriási áldozat árán, közvetlen a Pathé-gyár párisi telenéről rendelte meg teljesen új példányban. A „Páris titka” csupa cselekményekből áll, elvezett bennünket Páris legrejtelmesebb világába, hű képét látjuk az apacsok életének. A „Páris titka” 8 felvonásos dráma, a régi Páris rejtelméből, hétfőn, kedden és szerdán kerül bemutatásra az „Uránus”-színházban (Korona-passage) melyre jegyek már most előjegyezhetők.

— **Düledező ház.** A rendőrség ma délután a Péceli-utcából, Bódogh Zsigmond tulajdonát képező házból, ennek lakóit kilakoltatta. A ház tetején ugyanis az idő vasfoga annyira meglazította a gerendázatot, hogy anak beomlásától minden percben tartani lehet.

— **Magyar név.** Weisz Mór debreceni lakos belügyminiszteri engedéllyel „Szécsi”-re változtatta vezetéknevét.

— **Egy százados kalandja.** Vágújhelyről táviratozzák: A trencsénmegyei Tornyos községben a trencsényi honvédezed egyik századosa botanizált tegnap. A község néhány parasztlakója abban az ostoba hiedelemben, hogy a civilruhában levő százados leányokat keres, akiknek vérével szenteljük meg a nemsokára felavatandó trencsényi zsinagógát, megtámadta a békésen botanizáló katonatisztet és csúnyán megverte őt. Am ez még nem volt elég, — a századosot a község házára cipelték és fogvartartották délutánig, amikor kiderült a fatális tévedés. A százados feljelentésére a rendőrség kinyomozta a tetteseket és bekísérte őket a trencsényi ügyészséghez.

— **Letartóztatott fürdővendég.** A budapesti áldokorné, Szeberényiné leleplezése után újabb szenzációja van a temesmegyei Buziásfürdőnek. Tizennyolc esztendő óta minden évben állandó látogatója a fürdőhelynek Lusztig Károlyné, pancsovai lakosnő, akit az igazgatóság és a fürdő törzsközönsége már jól ismer. A csendőrség tegnap Lusztignét váratlanul letartóztatta, ami nem kis izgalmat keltett a fürdővendégek között. Az asszony ellen ugyanis az a gyanu merült fel, hogy lopott ékszereket potom áron eladásra kínált a fürdővendégek között. Tény az, hogy Lusztigné az idei szezonban több értékes ékszert adogatott el kéz alatt igen olcsó árban. Tudomására jutott ez Somogyi buziasfürdői csendőrörmszternek, aki érdeklődni kezdett Lusztigné szereplése iránt és Pancsovára fordult az urinó személyi körülményeit és viszonyait kutatva. Válasz helyett megérkezett Pancsováról két detektív, akik Lusztigné buziasfürdői lakásán váratlanul házkutatást tartottak. A kutatás szenzációs eredményre vezetett, amennyiben a lakásban közel tizennyézer korona értékű különböző ékszereket találtak. Lusztigné előadta védelmére, hogy az ékszereket fia adta neki, aki Belgrádban van alkalmazva és ott a háboruban elesett katonatisztek és katonák hozzátartozóitól vette olcsó áron az ékszereket. Fia Pancsovára hozta a vásárolt ékszereket továbbadás céljából. A rejtélyes ügyben a vizsgálat folyamatban van és Lusztignét letartóztatásba helyezve Pancsovára szállították.

— **Beiratkozás a női felső kereskedelmi iskolával kapcsolatos női kereskedelmi szaktanfolyamba.** A kereskedő-társulat által fenn tartott női kereskedelmi szaktanfolyamnak 16. évfolyamába augusztus hó 15-ikéig lehet Piac-utca 8. sz. I. emeleten levő igazgatói irodában, délelőtt 11—12-ig a hivatalos órában beiratkozni. Tandij egyszázkorona. Beiratkozáskor negyedévi tandíj és 6 korona beírás díj fizetendő. Részletes felvilágosítást szívesen ad az Igazgatóság.

— **Kilenc halálos gombamérgezés.** Nagykanizsáról jelenti tudósítónk: A somogyi Felsőszentmártonban tegnapelőtt négy gazdálkodó család evett gombát ebédre. Nemsokára mind a négy családot rosszul lét fogta el. Heves hányóingert éreztek, majd borzalmas kínok között összeestek. Másnapra kilencen haltak meg, heten hadokolnak. Balatinecz József családjából nyolcan pusztultak el s négyen olyan súlyos betegek, hogy aligha maradnak életben. Balatinecz György felesége is meghalt; Balatinecz Markó felesége és három gyermeke szintén evett a gombából s most mind a négynek reménytelen az állapota. Gajál Mihály, Balatinecz József sógora egész családjából csak a kisleánya maradt életben. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy mérges gombát ettek s ez okozta a Balatinecz család rémes tragédiáját.

— **Gyönyörű kalap és uri divat** újdonságok Frank Testvéreknél, az új megyeháza mellett.

12.— K **Egységár.**

„CITY GIPÖK”
PIAC-UTCA 40.

Egységár 16.— K

SALVATOR kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerüzletekben.

SCHULTES AGOST Szinye-Lipóczy Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

— **Kinevezés.** A földmivelésügyi miniszter Nagy István napibéres szolgát a debreceni m. kir. gazdasági akadémiához ideiglenes minőségű hivataloszállóvá nevezte ki.

— **Marólugot ivott.** Nádudvarról jelentik: Sándor Rozália 15 éves cselédleány szerelmi bánatában marólugot ivott. Súlyos sérüléseivel a debreceni köz-kórházba szállították.

— **A csodarabbi tanácsa.** Máramaroszi-getről jelentik: Kaminer Izsó rahói kereskedő három nappal ezelőtt padlásán fölakaszotta magát. Holttestére csak ma akadtak rá. Tettét állítólag azért követte el, mert egy galíciai csodarabbi az egyik üzleti ügyében nem olyan tanácsot adott neki, mint aminőt várt.

— **Baleset a cséplőgépnél.** Négyes községben dolgozott a cséplőgépnél Velei Gy. 24 éves földmives. Amint valamit igazítani akart a gépnél, az odakapta a jobb kezét s összezúzta. A debreceni köz-kórházban ápolják.

— **Tolvaj kezelő.** Tiszacsegéről jelentik: Több nap óta tartózkodik már a községben Májér Béla villanyszínház igazgató, aki egyúttal fénykép-felvételeket is eszközöl. Gábor József és Vajda Péter kismajori lakosok is levették magukat általa s 10—10 darab képet rendeltek. A képek el is készülték és Májér egyik alkalmazottját Imre Andor gázkezelőt küldte ki a képekkel, melyekért 30 koronát kellett kapnia. Nevezett misszióját be is végezte, a pénzt felvette, azonban esze ágában sem volt azt megbízójának átszolgáltatni. Ellenkezőleg újabb bünnel tetézte sorsát. Gacsal Imre molnártól egy kerékpárt kölcsönzött, mellyen a pénzzel együtt megszökött. Az ellopott kár 250 koronát tesz ki.

— **Fajborok palackozva** literenként kaphatók Szabó Lajos fia cégénél.

— **Az Uránus (Korona-passage) színházban** tegnap este óriási sikerrel bemutattott műsor ma utoljára látható. 1. Az ügyetlen utcalocsoló, rendkívül nevetető. — 2. Az árva gyermek, életkép. — 3. A meghívó, humoros jelenet. — 4. A hivatlan vendég, bohózat. — 5. Pali szűk ruhája, rendkívül nevetető. — 6. Mekkaí zarándokok, festői képek, természeti felvétel. — 7. A washingtoni állami nyomda, ismeretterjesztő. — 8. Bivaly vadászat Kokinkinában, sportkép. — 9. Egy szegény anya története, életkép, két részben. — 10. A szív nem felelt, modern társadalmi dráma két részben. Előadás kezdete délután 3-tól 6-ig mérsékelt leszállított helyárrakkal, 6 órától rendes helyárrak. Minden kép után bemenet.

— **Tizenhat éves rablógylkos.** Brüsszélből táviratozzák: St.-Gilles belgiumi városban tegnapelőtt egy tizenhat esztendő fii borzalmas rablógylkosságot követett el, a mely körülményeinél fogva különösen érdekes. A fii hetibérét elkártyázta, belopózott egy nyolcvanesztendő gazdag öregasszony házába és miután az asszonyt egy késszurással megölte, elrabolta a pénzt. Amikor menekülni akart, saját atyja, aki fia után lopózott, utját állotta. A fii erre apját több késszurással halálosan megsebesítette, kiugrott az ablakon az udvar felé, de egy üveg tetőre esett, ahol súlyosan összevagdalta magát. Így fogták el és apjával együtt a kórházba szállították, ahol most haldoklik.

— **A vásárló közönség** szíves figyelmét felhívom, hogy az előre haladott idény miatt az összes raktáron lévő szalma és panama kalapokat 20% árengedménnyel kiárusítom kiváló tisztelettel. Frank Imre uri-divat üzlete a Dréher-sörcearnok mellett.

— **Csak Török-pezsőt igyunk,** minden jobb üzletben kaphatja.

— **Magyar kutyamosóból montenegrói kapitány.** Egy nagyváradi baka nagyszerű leleményességéről sokat beszélnek a boszniai határon. Valóságos operettbe illő történet szereplője lett egy tisztiszolga, aki szokatlan érdekes trükköt talált ki arra, hogy a szomszédos Montenegróban fényes katonai karriert csinálhasson. Köztudomásu, hogy november óta a déli határon összpontosított hadseregéből kétszáznyolevanan szöktek meg a kinszenvedések miatt. Ezek között a szökevények között van Balogh András 101. gyalogezredbeli közlegény, aki Nagyváradon rukkolt be s innen a Trebiniében állomásozó zászlóaljhoz helyezték. Molnár Géza hadnagy tisztiszolgája lett, de a csinos gyoma gyerek nem érezte jól magát az idegen országban, szabadulni akart minden áron. Furcsa dolgot eszelt hát ki. Nehány héttel ezelőtt egy koromsötét éjszaka felöltözött gazdájának a hadnagnak tiszt uniformisába s kísért a kaszárnnyából. Az őrség fészeken tisztelgett előtte és ő ment egyenesen Montenegróba. Két órai gyaloglás után átlépte a határt. Utjában nem szólította meg senki, az álhadnagy akadálytalanul jutott át a gránicon. Ott a montenegrói határőröknek átadta fegyverzetét s bejelentette, hogy a crnagore hadseregbe kíván belépni. A jó kardnak a nagyszerű szolgálati revolvernek igen megörültek a montenegróiak, rögtön át is vették kapitányi rangban. A kutyamosó kapitány lett Nikita hadseregében, ha így folytatja, még ezredes is lehet... Maga írja ezt Gvoman lakó szüleinek, akik boldogok és büszkék a gyermekükre.

— **Hütlén hentestanonc.** Kiss Gergely hentesmester ma estefelé azt tapasztalta, hogy Cegléd-utcai üzletének pénzesfőkjében idegen kulcs van. Papp Károly nevű tanulóját kérdőre vonta, mikor is ez beismerte, hogy a kulcs az övé. Bevallotta azt is, hogy a lopást már két hónap óta rendszeresen üzi s mintegy 40—50 koronával károsította meg gazdáját. A rendőrség megindította az eljárást a hütlén inas ellen.

— **Intézeti fehéreneműk fiuk és leányok részére Szabó Lajos fiainál.**

— **A vásártéri „Uranus” nvári-színházban 6 mozgó fényképből álló műsor és a következő művészek szerepelnek:** Kassai Károly, Lévai Farkas Pál, Márkus József, Zobel Elza és Schott Rózsi. „Az ágyrajárás” című I felvonásos életkép utolsó előadása. Előadás kezdete 4 órától 6-ig mérsékeltlen leszállított helyárral 6 órától rendes helyárral a szerződött művészek felléptével.

— **Elégett egy gyertyától.** Gödöllőről táviratozzák: Özvegy Simonsics Jánosné, egy ügyvéd 72 éves özvegye tegnap este kinos tüzhálalt szenvedett. Gyertyával járt a lakásban, miközben a gyertya kiesett kezéből, lángralobbantotta ruháját és olyan égési sebeket okozott, hogy az idős urnó két óra múlva rettenetes kínok közt meghalt. Özvegy Simonsicsné anyósa volt a tavaly öngyilkossá lett Jánoss Béla ismert műgyűjtőnek.

— **A legfinomabb női kézi-táskák, pénzszivar- és cigaretta-tárcák, bőröndök, utikosarak és teljes uti felszerelések olcsó szabott árak mellett kaphatók Mentze Henrik újdonságok áruházában, Piac-utca 38. sz., a Hungária-kávéházzal szemben.**

Legjobb arany, ezüst és fém férfi és női

ÓRÁK

jótállással

Kurián Gyula órásnál. Debreczen, Piacz-u. 42.

PIGNICZKY ISTVÁN

CHRONOMETER és MŰÓRÁS

a szegedi hírneves Brauswetter órásnak tanítványa és 12 évig elsőrendű szakmunkása volt. Csakis szolid, finom

órák raktára

Csapó- és Vár-utca

sarok, a Zenedével szemben.

— „Az ágyrajárás” egy felvonásos életkép, mely az „Uranus” nvári-színházban kimondhatatlan nagy sikert aratott ma utoljára kerül bemutatásra. Aki még nem látta, elne mulassa megtekinteni a 6. vagy a 9. órási műsorban.

— **Száznegyven ház rombadólt.** Székelyudvarhelyről táviratozzák: A hosszas esőzés következtében megyszerte megindult a föld. Huszonnyolc községből jelentenek földcsuszamlást. Lövete község száznegyven háza rombadólt. Ugron János főispán utász-katonákat kért, akik megfeszített erővel dolgoznak. A főispán, alispán és az államépítészeti hivatal főnöke állandóan uton vannak. Az alispán távirati kérésére a kormány hatezer korona segítséget küldött, a Józsvi Egyesület ezerháromszázat. Az utak járhatatlanok, az egész megyében megakadt a közlekedés. További katasztrófától lehet tartani.

— **Anyák figyelmébe** százszorosan csak azt lehet ajánlani, hogyha gyermekük a 4—5-ik hónapot elérte és az elválasztás ideje következik, tanulmányozzák a Phosphatine Falieres-el való táplálást úgy, hogy az elválasztás pillanatától kezdve a gyermektáplálás gondjai és feladataival tisztában legyenek. Biztosítani a gyermek értelmis fejlődését, jó csontképződését és a fogzás sima lefolyását a Phosphatine Falieres alkalmazásával lehet a legjobban. E kitűnő tápszer már nem szorul dicsőretek, kapható minden gyógyszerárban.

— **Mentze Henrik újdonságok áruháza,** a legolcsóbb beszerzési forrás. Piac-utca 38. szám, diszmiáru, gyermekjáték- és háztartási cikkekben.

— **Vádak a szakácsné ellen.** Balázs Ödön gyógyszerész fejletést tett a rendőrségen Suller Józsefné volt szakácsnője ellen, aki tegnap szolgálatát elhagyva, állítólag egy róka torkos télikabátot, két ócska téli fekete kabátot és egy öltönyt ellopott. A rendőrség a nyomozást folyamatba tette.

Ma augusztus hó 1-én és a következő estéken a NEMZETI MŰLATÓBAN

a vasuti állomással szemben rendkívül szórakoztató műsorral új tagok, új énekek és táncszámokkal a következő tagok lépnek fel

Vajda Flóra, előadó és énekesnő.

Eperjessy Gitta, énekesnő.

Gombos Mici, csuplé énekesnő.

Sugár Illi, kabaré diva.

Miklóssy Illi, táncosnő.

Palma Claire, táncosnő.

Szántó nővérek, nemzetközi táncosnők.

Karmester Szécsi Elemér.

Egész éjjel nyitva.

Rendes árak. Kezdeté este 10 órakor. Berki Lajos cigány zenekara reggelig muzsikál. Számos látogatást kér

ROSNER A.

Orosz házasságok és válások.

*

Boldog házasságok másutt se mindennapiak, de Oroszországban ugyancsak körül kell tekinteni, amíg egyet is talál az ember. Ennek okát jórészt a leányok nevelésében kell keresnünk.

Az orosz leányt dámának nevelik. Ha a szülők csak félig-meddig is jómóduak, nagy kényelemmel és fényűzéssel veszik leányukat körül, hogy — amint mentegetőzve mondják — későbbi életükben legalább a napsugaras ifjúságukra tekinthessenek vissza.

A tipikus orosz kereskedői körökben, hol a legszivósabban ragaszkodnak a hagyományokhoz, csak a „svacha” (házastitónő) útján kötnek házasságokat. A svacha egészen üzleti nő és tökéletesen ismeri klientelájának a körülményeit. A menyasszony szülei a vőlegénynek a hozomány pontos jegyzékét átadják. Ha abból csak egy apróság is hiányzik, úgy akárhányszor megesik, hogy a vőlegény az oltártól is visszafordul az esküvő előtt... ha csak az após, az utolsó pillanatban, még egy eléje terjesztett váltócskát nem ír alá.

A menyasszony és vőlegény többnyire nagyon fiatal s nem állanak valami magasán a műveltség létráján. A papa azt mondja: Az első az üzlet; minden műveltségnél többet ér a jó üzleti érzék. Így van ez a leányoknál is: Engedelmesség a főkötelességük. Engedelmeskedniök kell a szülőknek, akik férjet választottak nekik és engedelmeskedni a „kozain”-nak (az uruknak). Sok keleti színezete van e házasságoknak: többnyire csendben és békességben folynak le. Ha a „kozai” nem is boldog a „kozain”-jával, zugolódás nélkül tűr, mert az anyja is így tett és mert. hajh! a férfiak mind egyformák!

A magasabb rendű, művelt kereskedői körökben lényegesen más a kép. Ott már magasrangú hivatalnokok és katonatisztek járnak ki és be s egészen mások az igények. A fiatal hölgyeket vagy a házban, vagy intézetekben nevelik, nem anyáknak s gazdasszonyoknak, hanem nagyvilági nőkké, akik élvezni akarják az életet s akiknek nem jó férre, hanem szorgalmas pénzszerzőre van szükségük.

A férfiak ebben semmi kivételtől sem mentesülnek. Hiuságuk van angazsálva, hogy a feleségük legörültebb tékozlásait is kielégítsék, s ha ez a rendes jövedelmükből nem futja, mindenféle gyanus üzletekhez folyamodnak. Ez magyarázza meg, miért van annyi tolvaj hivatalnok, sikkasztó pénztáros, csaló kereskedő Oroszországban.

Előzékenységükért azután úgy kártalanítják magukat, hogy feleségük mellett szeretőt vagy szeretőket tartanak. Ez itt nemcsak megengedett dolog, de ugyszólván a bontonhoz is tartozik.

Természetesen a legnagyobb sikk a francia szerető. Ez nemcsak szellemes és elegáns, hanem legjobban is ért barátia tárcájának a kiűritéséhez. Az orosz feleség nem veszi tragikusan a férj csapodárságait, s azokat neki hasonlóval viszonozza. A mellett a szülők cseppet se restelnek gyermekeik előtt, s előttük pertraktálják erkölcsi szellemüket. Ily módon az orosz gyermekek korán világosítodnak föl, idő előtt beléjük oltódik a léhaság, s kivész szíviükből-lelkükből a szülők tisztellete.

Az orosz házasságot élénken jellemző esetről beszélnek most a pétervári társaságokban.

Egy magasrangú gazdag házaspár több-magával a császári ballet egyik előadását nézte egy páholyból végig. Egy gárda-ezredes is volt a társaságukban. Elhatározták, hogy előadás után egy előkelő vendéglőben fognak vacsorálni. A férj álmos volt és feleségével haza akart menni. Az ezredes tiltakozott, mondván:

Gyapju szövetek legújabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott árak mellett szerezhetjük be

WEISZ ADOLF
posztókereskedőnél, Debreczen, Rossuth-u. 1.
(Első takarékpénztár palotájában.)

— T
Az e
rán az e
közé vag

— M

én felesé

— Az

rologtak.

de most

legjobb

és ismer

— Az

mar tult

modnak

nagyon

litása.

— Az

gos bohó

be kerül

agy vagy

szétválas

ják föl a

— Az

moly vá

zasságtö

rendezik

a házasi

tanuk, a

kasan m

tettenéré

— Jegy

jesztik a

Aki kev

felszaba

már néh

ság gyö

1351—1

— A

485/3.

tétetik,

társaság

tőke, en

számítar

111 kor

nuár hó

nárabecs

ből álló

5-én d

és alper

megtarta

legtöbbe

mellett,

fognak

— Me

azon fo

végreha

De

— Gyár

cs

— Te mehetsz, de a feleséged itt marad!
Az ezt a kijelentést követő szóváltás során az ezredes egész nyersen a férfi szemé közé vágta:

— Mert a „feleséged“ évek óta már az én feleségem!

Az ismerősök e kínos jelenet alatt elpárologtak. A házaspár rövid időre elválva élt, de most megint összebékültek és látszólag a legjobb egyetértésben látogatják a színházat és ismerőseiket.

Az oroszok az efféle csekélységek hamar tulteszik magukat és csak ritkán folyamodnak a végleges elváláshoz, mert ennek nagyon is komplikált és nehézkes a lebonyolítása.

Az orosz elválást közönségesen valóságos bohózat előzi meg, ami nagyon sok pénzbe kerül. Ha ehhez nincs meg a kellő fedezet, úgy vagy szemet hunynak a házasságok, vagy szétválasztják a házastársukat, de nem bontják föl a házasságot.

Az orosz törvény csak egy igazán komoly válási okot ismer: a tettenérést. A házasságtörési komédiát többnyire szállodában rendezik. Az ehhez szükséges személvéket az a házasiél bérlő, aki válni óhajt. A hivatásos tanuk, akik ilyen szereplésekből élnek, derekasan megfizetik magukat, mert a tanuk a tettenérésnél nélkülözhetetlenek.

Jegyzőkönyv vétetik fel, a panaszt fölterjesztik a színódushoz és itt ismét fizetni kell. Aki keveset fizet, annak sokáig kell várni a felszabadulásra. Aki sok ezer rubelt áldoz, már néhány hét múlva élvezheti az új boldogság gyönyöreit.

1351—1913. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 485/3. 1913 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint a Bankegyesület Részvénytársaság d. brecezeni bej. cég részére 530 kor. tőke, ennek 1912. év október hó 8. napjától számítandó 6% kamatai és az eddig összesen 111 kor 16 fill. perköltség erejéig 1913. évi január hó 14-én bírósággal lefoglalt és 2110 koronára becsült házi butorok és kikészített bőrökből álló ingóságok **1913. évi augusztus hó 5-én délután 12 órakor** kezdetét veendő és alperes lakásán, Piac-u. 30. számú háznál megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik. Debreczen, 1913. évi július hó 14-én.

Török Péter, bírói kiküldött.

Mit kiabál?

hiszen mindenki tudja már, hogy a

MÁGNÁS

CIPŐKRÉM

Minősége kitűnő
puhit, tisztít
fényesít.

Gyártja: **HERCZEG és GEIGER**
csász. és kir. udvari szállító Budapest.
KAPHATÓ MINDENÜTT.

Állandó butorkiállítás. Teljes lakás-, kávéház- és szállodaberendezés.

Szigoruan szabott árak.

Debreczeni Butorkészítő Asztalosok Árucsarnok Szövetkezete

Debreczen,
Hunyadi-u. 17/19.

Előnyös fizetési feltételek. Szavatosság az áruk kiváló jó minőségéért.

Szigoruan szabott árak.

A világhírű és a legújabb rendszerű

BOLINDER

NYERSOLAJ-MOTOROK

és azok alkatrészei kizárólag

Ányos Imre cégnél kaphatók
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 17. szám.

Legkisebb nyersolajszükséglet! Feltétlen jótállás! Jutányos árak! Kedvező fizetési feltételek!
Kérjen díjtalan felvilágosítást és ingyen árjegyzéket!

TELEFON 12—76.

Legmodernebb berendezésű különlegességi gyár vállalatunk

40 év óta az első helyen áll

a sajtógyárak közt és szakkörökben
a legjobb hírnévnek örvend.

Tessék a 162. sz. speciális katalógust kérni bor- és gyümölcs-sajtókról, teljes borászati berendezésekről, hidraulikus sajtókról, gyümölcs- és szőlőmalmokról, szőlőszeti és szemzőgépekről stb. stb.

Több mint 700 érem és első díjak stb.

MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA

borászati és gyümölcserőrtékesítési gépek különlegességi gyára

1500 munkás. **Wien, II., Taborstrasse 71.** Képviselők kerestetnek.

Az évek óta legjobbnak bizonyult

Fernolendt- cipőpaszta

„NIGRIN“

a legszebb fényességet adja :: és a bőrt tartóssá teszi.

Véd--jegy

!! Mindenütt kapható !!

Tíz szócig 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Vastag betűből szedve minden szó 10 fillér. Apró hirdetések előrefizetendők. :::

Vidékről
apróhirdetéseket legelőszertőbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben csatolandó.

Jelleges leveleket
csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadóhivatal.

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

A Debreceni Független Ujság telefon száma: Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

Levelezés
Jelleges levélnél a hirdetés száma is kériatik.

Ugy-e
már nem sokára megint eljősz a Te kicsi párodhoz? a ki forró szerelemmel vár. Ne aggódj miattam, Melletted meggyógyulok. Szívemből csókolak. 449

Nősülne
harmincz éves evangélikus vallású szép csinos fiatal ember, ki atyja gyári üzemében tisztviselő. Oly háziasan nevelt szerény igényű leány ösmerettségét keresi, kinek 40-50 ezer korona hozománya van, mellyel atyja gyárához társulna. Csakis komoly és teljes kimerítő leveleket hozomány megjelölésével „Gyáros” jellegre a kiadóhivatalba kér. Ügynökök mellözve. Arckép kívánatos. Titoktartás becsületes. 1807

Üdvari
három szobás lakás kiadó. Simooffi-u. 29. 1831

Édes anyám!
Levelét megkaptam. Megértettem mindent. Kívánságához alkalmazkodom. Beiratkozom a 3-ik gimnasiunba és végezni fogom a 4-ik osztályt is, akkor meg lesz legalább annyi gualifikációm, hogy később hivatalnok lehessenek. Ha majd teheti több iskolát is végzek és lehet, hogy nyilvánosan örülni fog fiának, ez tulajdonképpen életcélelem. Csak egyre kérem, legyen szives pontosan a pénzt küldeni, mert nevelőm jószágát nem akarom próbára tenni. Törvénytelen fia. 448

Egy
16 éves urileány időtöltésből levelezni óhajt urifruval, később a megismerkedés sincs kizárva Margit jellegre a kiadóhivatalba. 458

Árva
jellegre levelek vannak a kiadóhivatalban. 465

AMERIKA DEBRECZENBEN,
aki TAKÁCS VINCCÉNÉL, a ref. nagytemplom mellett képzett fényképező és levelezőlapgyártó. Csekély ráfizetéssel majdnem életnagyságu képet kap. 1812

Szép
fiattal, 22 éves elvált aszszony, ki most jött Debrecenbe, magasrangú uriember barátot keres, ki némileg támogatóná. Csakis komoly levelet kér foposta postarestante. „Vadvirág” jellegre. 453

Pratsi
ajánlatát elfogadom. Ott leszek a jelzett helyen pontosan. Vigyázzon utazás közben ne szólítson meg, hátha figyelnek. Ott beszélgethetünk háborítatlanul. A legközelebbi vonattal minden feltűnés nélkül visszajöhetünk. Így távollétem nem fog felkűnni. Dóra. 443

Kis galamb
ne legyél olyan félénk, senki még csak nem is sejtí miről vaa szó. Gyáva népek nincs hazája. Mennél könnyedebben viselkedel, annál inkább mulik a gyanr. Kérlek drágám, miússál jól, de el ne felejtkezzél rólam se—aki úgy imád. Megint írjal a „multkori” címre. Pista. 444

Téglás-kert
I. járásban 1200 négyzetööl föld, rajta levő épületekkel egészben vagy négyzetöölként 4 koronájával eladó.

Téglás-kert
III. járásban, a csőszház mellett és közel a téglagyárhoz 1600 négyzetööl föld parcellázva, vagy egészben eladó. — Értekezhetni a csősznél. 1809

Alkalmazás
Üveges tanuló
Blattner Józsefnél felvétetik. Csapó-utca 1. szám alatt. 1759

Mindenes
cselédet, a ki jól főzni is tud felveszek. Piac-utca 77. kereszt épület első emelet. 402

Helyben
és vidékre laparúsítót keresünk. Ügyes embernek 5-6 korona napi jövedelem. Jelenkezni lehet e lap kiadóhivatalában. 341

Jó írás
gyakornok felvétetik Gépírásban jártasok előnyben részesülnek. Czim a kiadóhivatalban. 434

Házmaster
felvétetik Miklós-utca 21. Csakis gyermektelen házaspár ajánlkozzék. 433

Különtéle
Megnyílt
a „Béka áruház” Piac-és Hatvan-u. sarkán, ahol mesés olcsó árban kapható: Futószőnyeg 80 f., nagy szobaszőnyeg 10 K, ágymadrac 1 K, 3 réti ágymadrac 10 K, 2. sz. paplan 4-50 K. 1715

Vállalok
elemibe, polgáriba járó gyermekeket teljes ellátás, német szóra, havonta 60 koronáért. — Dvorákné Felka, Szepes, b. 414

Meteor mozgószínház
Bocskay-tér 10. Telefon 9-47. Ma vasárnap, aug. 3-án: Róma, latványos term. fel Csavargó és a medve, humoros. A bájos táncosnő, vigjáték 1 felv. Egy álarcos tréfa, moder társadalmi dráma 2 felv., a világszépesség ausztráliai táncosnővel: Saharettel a főszerepben. Közkívánatra! Itt másodsor! A régi malom titka, megrendíté Nordisk társadalmi világszínház 3 felvonásban. 1839

Podráz-
termemet Kossuth-utca 2. szám alá, városházazá-épület helyeztem át. — Möldner József. 428

VIZVEZETÉK,
csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben jótállás mellett. Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítek. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért vállalom. Gyenes Antal, Miklós-utca 29. sz. Telefon 379. 34

Házi koszt
Hatvani Károlyné (Kossuth-utca 25.) kosztosokat fogad el házon kívül vagy házban. Az állal hogy 3 napi előfizetést is elfogad, alkalmat akar nyújtani arra hogy mindenki meggyőződést szerezzen a koszt kiválóságáról. 415

Diszokleveleket,
cimlaptervezeteket, reklamnyomatványokat, hirdetések és plakátokat készít grafikus művész. Cime a kiadóhivatalban. 325

LETZTER JÓZSEF
udvari fényképező műterme egész vasárnap nyitva !!!
Legujabb kivitelű !! platinképek !!

A poloska és írása.
Az egyedüli magyar könyv, mely bátor kézzel mer hozzányulni a nagyvárosok égető kérdéséhez. A könyv bőven ismerteti az írtás mindenféle módját s ezek megbizhatóságát. Megtáit a poloska veszedelem ellen való védekezésre; kimutatja, hogy a poloska a legveszedelmesebb ragályokat terjeszti s hogy az ellen való védekezés nemcsak egyes családoknak, hanem az egész társadalomnak érdeke. A könyvet az orvosi lapok is a legnagyobb elismerés hangján méltatták. A könyv száz oldal, ára 40 fillér. Megrendelhető Budapestben A NAP kiadóhivatalában (Röck Sziárd-utca 12.) 452

A sámsoni ut mentén 88 katasztrális hold szántóföld épületekkel együtt hosszabb időre kiadó.
Értekezhetni a tulajdonossal Bethlen-u. 11. 1832

Jó üzlethez
társat keresek 2000 korona készpénzzel. Ajánlatot „Jó üzlet” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 447

Kiadó
november elsejétől Széchenyi-u. 21. sz. a. 4 szobás modern utcai lakás és ugyancsak nov. 1-től három szobás udvari lakás Arany János-utca 39. sz. alatt. 1826

Lakás
A vá oshoz közeli külsőségekben két szobás lakást keresek mellék-helyiségekkel és kerttel, esetleg kisebb házat venek bérbe. Ajánlatot vagy címet tessék a kiadóhivatalban leadni. 323

Miklós-utca 21.
Egy udvari lakás 4 szoba, előszoba hozzátartozóval; ugyanott 2 szoba, előszoba hozzátartozóval; 1 irodahelyiség 1 szobával kiadó. E-értekezhetni a keresztpületben. 315

Piac-u.
47. sz. a. egy csinosan burtozott szoba azonnal kiadó. 408

Egy csinos,
külön bejáratu szoba burtozzal vagy anélkül azonnal kiadó. Miklós-utca 22. sz. 316

Piac-utca 85. sz.
alatt több rendbeli üzlet-helyiség bármilyen célre kiadó. Értekezhetni Wiener Adolf zsák- és ponyvaköltésön üzletében. — Kossuth-u. 27. sz. 1789

Egy
utcai burtozott szoba kiadó augusztus 15-re Kut-u. 11. Különbejárattal, villanyvilágítás. 457

A KERÜLETI BANK M. SZ.
1708
:: üzleti helyiségét ::
augusztus elsejétől fogva Kossuth-utca 11. szám alá, a Kölesönsegélyző régi helyiségébe helyezi át.

Állás
Egy
családos, intelligens keresztyén ember irodai, vagy más ehhez hasonló alkalmazást keres. Szives megkeresések a kiadóhivatalba intézendők. 454

Házgondnoki állás
keres intelligens, kereskedelmileg képzett magánhivatalnok, aki példás rendet tud fenntartani. — Szives ajánlatok „Megbízható” jelige alatt a kiadóhivatalba kértnek. 324

Könyvelő,
aki a főkönyvvezetés, mérlegcsinálás minden ágában kitűnő gyakorlattal bír, pénzügyintézetnél vezető állást töltött be, állását változtatni óhajtja. Esetleg több helyen könyvvezetést is vállal. Jelenleg is minden délután szabad idő felett rendelkezik. Cim a kiadóban. 388

Bejáró könyvelést
husz koronáért vállalok. Cim a kiadóban. 411

Szűts István
uri szabóüzlete, angol és hazai szövettudományok raktára. 1835
Hunyady-u. 13. sz. a.

Kiadó
Lakatos- vagy asztalosműhelynek való helyiség és egy szoba kiadó. Széchenyi-utca 44. szám. 727

Egy üzlethelyiség
Hunyady-utca 13. sz. a. kiadó. — Értekezhetni ugyanott. 1808

Püspökladányban a Royal-szálladában
minden időben kényelmes szobák, meleg és hideg ételek kaphatók. Mérsékelt árak, pontos kiszolgálás. Csengő a kapunál. A n. é. utazó közönség becses pártfogását kéri: Szántó Márton, tulajdonos. 1801

Adás-vétel
SZLATNIN-VIZ
a legjobb hughyhajtó. Kapható a Deutsch-üzletekben. 13

VALÓDI
édes, nemes szegedi paprikaköleslegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő fűszer-, gyarmatáru nagykereskedésében, pénzügyi-palota. Telefon 79. sz. 1755

Utazókosarak,
kézibőröndök, sport-és gyermektöcsik legolcsóbban Schwarz M. L. néll, Piac-utca 52., megyeház mellett. 26

Egy jótorgalmu vendéglő
a város közepén, más vállalat miatt azonnal eladó. Átvételhez 15 ezer K szükséges. 1800 Cim a kiadóhivatalban

Makulaturapapíros
olcsón kapható Piac-u. 49. sz., I. emeleten, a második udvarban. 314

Uj! Uj! találmány Uj! Uj!
Nincs többé kifakult, ártízzadt, peccés, kopott SÁRGA CÍPO bármilyen színre be lehet festeni. — Eredeti, új színt kap. Átfestés egy pár 1 korona FALUSSY KÁROLY cipésznel, Csapó-u. 41. 187

Pékég
azonnal bérbeadó, nős segédnek elszámolásra is. Értekezni Palitynál Tokajban. 458

Veszek
bármily párti árut készpénzért, címet kérem leadni a kiadóhivatalban. 446

Hordós borok
1912. évi asztali 70 és 60 fillérért, 1911. évi pecceny bor K 1.10, 1908. évi szamorodni K 1.20, 2 és 3 putonos asszu borok, palackozott borok 1906., 1907., 1908. és 1910. évi, valamint muskotály asszu és 4-5 putonos borok borok olcsón kaphatók. Tálya, Tokaj—Hegyalja, Homok György néptanítónál. 445

Tolnai
világlapja régebbi kötetit vagy ócska más szépirodalmi lapokat megvenném. Czim a kiadóhivatalban. 442

Mérlegképes könyvelő állást keres.
Cim a kiadóhivatalban

Éjjeli
üzlet vidéki nagy városban, egyedül álló, aranybánya, 20,000 korona évi haszonnal, vezetés hiánya miatt részletre eladó vagy bérbe adó. Bővebbet Budapest, Szövetség-utca 8. 456

Bocskay-kertben
7 hold szőlő, elköltözés miatt, kedvező fizetési feltételek mellett, félholdas részletekben is eladó. Értekezni lehet Hadházy Dezsőnél. József kir. herceg-u. 33. 5

Szalonna, zsirnak- való és zsír
a legjobb minőségben és a legolcsóbb naplárban beszerezhető VÉGH GYULA hentes- és zsiradéküzletében, DEBRECZEN, Hunyadi-u. 12. sz.

Egy
jó karban levő gramafon eladó igen olcsón. Széchenyi-u. 11 sz. 395

Eladó
57 magyar hold föld, 4 hold jó termő szőlő bekerítve urilakással, tejjgazdasággal, igen közel az állomáshoz. Esetleg bérbe is adható. Lengyel József Nyiregyháza, Zöldsegtér 9. 398

Birtok
Hajduböszörményben 39 hold réti föld, 1 hold 274 négyzetööl, déli lucernas, más körülmények miatt azonnal eladó. Czim a kiadóhivatalban. 393

Kimaradt
üzleti könyvek kiadóhivatalunkban míg a készlet tart, igen olcsón kaphatók. 312

Kopirkönyvek,
valódi Heller patent, a legkeresettebb gyártmány, 1000 lapos 4 60 kor., 500 lapos 2-60 koronáért kaphatók Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-u. 49. 311

90 szócig 50
szentel mind
5 fillér, a
ebb hirdetés

HI
Adás

rostáló-
ponyvák
rezhetők
tében, De
14. Iparka
tájában.

Nyil-utca
jövédelmé

Konyha-
berendezé-
hatók nagy
Weisz Fe-
nál, Józse-
utca 7. sz.
10-90.

Vigyázz!
Kékre fe-

Előrehalad-
nagy
minden ny-
1 mtr delé-
mosó 34 f.
60 cm. szé-
francia gy-
1 méter bi-
szög 30 f. 1
szög 30 f. 39
selyem 105
bátszít, mi-
lúster, mi-
Szallagok,
tám, Keim
ruhavász-
garnitúrák
nak, papla-
mind
Molnár n-
Kossuth-
sarak, szin-

Szen-
jelvénygyű-
rikai jelvé-
vételre. V-
tudható a

E-
kicsi vask-
csón eladó
48. sz.

Ha-
de jókarba-
pár megv-
ál, Miklós-

Fajnyulak
olcsón el-
kert, Szep-

A reformát-
palotájába
1. sz. alatt
nagyobb
kiadó.

ebédlőber-
vételre ke-
dogfalva-u-

jó forgalm-
keves pénz-
Választ ké-
jellegre
mény post-

Gr-
megvételre
Ajtó-u. 26.

jól kijárt-
eladó.
69 szám.

a hadházi-
22 hold
feltételek
a kiadóhiv-

Hajdub-
közvetlen
10 és 17 h-
nősegi szá-
Ertekezhet
Jenő ügyv-
bőszörmén-

APRÓ HIRDETÉSEK

Adás-vétel

Zsákok,
rostáló- és vízmentes ponyvák olcsón beszereshetők Fohn zsáküzletében, Deák Ferenc-utca 14. Iparkamara bérpalotájában. 1557

Eladó
Nyil-utca 112 számú jól jövedelmező ház. 1779

Konyha- és előszobaberendezések készen kaphatók nagy választékban Weisz Ferenc asztalosnál, József kir. herceg-utca 7. szám. Telefon: 10-90.

Vigyázz! Vigyázz! Kékre festett kirakat!
Előrehaladott idény miatt nagy árleszállítás minden nyári kelmében:
1 mtr. delén, kimondott jó mosó 34 f. 1 mtr. madára, 60 cm. széles 63 f. 1 mtr. francia gyapjú delén 96 f. 1 méter bluzkélme újdonság 80 f. 1 mtr. tutó spárpa szőnyeg 39 f. 1 mtr. taft selyem 105 f. 1 mtr. selyem batisz, mintás 38 f. 1 mtr. lüster, minden szín 30 f.
Szallagok, csipkék, kosztüm kelmék, harisnyák, ruhavásznak, zefírek, ágyminturák, sifonok, vásznak, paplanok, maradékok mind olcsó árban
Molnár női divatruház
Kossuth- és Battyány-u. sarok, színházzal szemben.

Szenvedélyes
jelvénygyűjtő egy amerikai jelvényt keres megvételre. Vevő neve meg tudható a kiadóban. 348

Egészen
kicsi vaskonyha igen olcsón eladó. Darabos-u. 48. sz. 330

Használt,
de jókarban levő kerékpár megvételre kerestetik. Miklós-utca 22. 302

Fajnyulak és fajgalambok
olcsón eladók. Téglás-kert, Szepesi-u. 10. 308

Kiadó.
A református egyház bérpalotájában Hatvan-utca 1. sz. alatt több kisebb-nagyobb lakás azonnal kiadó. 397

Egy
ebédlőberendezés megvételre kerestetik. Boldogfalva-u. 8. 306

Eladó
jó forgalmu vendéglő, kevés pénzzel megvehető. Választ kér „Friedmann” jellegére Hajduböszörmény postrestant. 336

Gramafon
megvételre kerestetik. Ajtó-u. 26. 328

Egy
jól kijátszott hegedű eladó. Bercsényi-utca 69 szám. 401

Eladó
a hadházi vidi földön 22 hold föld, előnyös feltételek mellett. Czim a kiadóhivatalban. 391

Hajduböszörmény
közvetlen közelében 5-10 és 17 holdas első mi, nőségi szántó föld eladó. Értekezhetni Dr. Cseh Jenő ügyvédnél Hajduböszörményben. 412

Celluloid CIMENTÁBLÁK

Ügyvéd urak részére megrendelhető kiadó hivatalunkban.

Egy
fiatal nőtény buldog faj kutya a legutánsabban eladó. Arany János-utca 21. 414

Korlátlan
italmérés tőzsdével egybekötött üzlet, 20 hold föld, cement gyár együtt vagy anélkül bérbe, esetleg eladó Róth Dávidnál Vámosláz, u. p. Micske, vasút állomá, Vedres-ábrágy. 430

Egy
jó forgalmú órák üzlet betegség miatt eladó. Schreyer Békés-saba. 370

16 hold
szigetori Hajduböszörményi föld szabad kézből eladó. Kedvező fizetéssel. Czim meg tudható a kiadóhivatalban. 392

17 holdas
föld, tanyával a Kisele-méren eladó. Csakis komoly érdeklődők vétetnek tekintetben. Ügynökök díjaztatnak. Czim a kiadóhivatalban. 411

Nagy kassza
pánczélszekrény, egészen új eladó. Czim a kiadóhivatalban. 400

Butor
elutazás miatt, majdnem új olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban. 403

Használt
kopirprés kerestetik. Czim a kiadóhivatalban. 390

Ház,
mely áll egy háromszobás és két szobás lakásból, nagy gyümölcskerttel eladó. Bővebb felvilágosítással, a kiadóhivatal szolgál. 364

Zománcz CIMENTÁBLÁK

feliratok, számok megrendelhetők Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49.

Uj
állapotban levő Pallas lexikon olcsó áron eladó 18 kötet. Mérey István Hajdunánás. 442

Egymalom-u.
7. számú teljesen új uri ház eladó. Értekezhetni Ercsei főszolgabíróval, Hszoboszló. Telefon 4. 438

Pult
berendezés olcsón eladó. Megtekinthető d. e. 9-12-ig és d. u. 3-6 óra között. Czim a kiadóhivatalban. 401

Mack' féle KAISER-BORAX

Előkelő Toaletszer
Száz ezer családban használatban, finomítja és szűri a bort, megvédelmezi minden időjárás ellen. Csak valódi piros kartonban á 15, 30 és 75 fillér. Kaiser-Borax-Szappan 80 fillér. Tola-Szappan 40 fillér.
GOTTLIEB VOITH, WIEN III/1
Mindenhol kapható.

1234 - 1913. v. k. szám. Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 3457-1913. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Törley József és Társa részére lakostól 270 kor. tőke, ennek 1912. év december hó 31. napjától számitandó 5% kamatai és az eddig összesen 86 kor. 76 fillér perköltség erejéig, 1913. évi június hó 7-én bíróilag le- és felülfoglalt és 870 koronára becsült billiárdasztal, stb. álló ingóságok **1913. évi augusztus hó 4-én délután 2 óra-kor** kezdetét veendő és Debreczenben, Sas utca 2. sz. alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatok részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik. Debreczen, 1913. évi július hó 13-án.
Gál Vilmos, bírói kiküldött.

Telefon 945. Telefon 945.

Tüzifa, köszén

igen olcsón beszerezhető

SZÜGYINÉL, (Hungária-malom mellett.)

Ugyanott 2 és 3 méteres akácfaok olcsón kaphatók.

Elismert legjobb motorok!

Meszesemő jótállás! Kedvező fizetési feltételek!

Eredeti KÖRTING DIESELMOTOROK

álló- és fekvőrendszer.

Szivógáz és benzinmotorok. Benzin és nyersolajos cséplőgarnitúrák, magánjáróval is. Meglepő újdonságok! Nyersolajmotorok Meglepő újdonságok gyújtófej, vízbefecskendezés és kompresszor nélkül.

GELLÉRT IGNÁC és TÁRSA
mérnöki iroda Budapest, V., Koháry-utca 4. sz.
Saját érdekében kérjen ajánlatot!

MEZŐGAZDASÁG

részére 3 kilométer hordozható vágány váltókkal és kocikkal együtt — repaszállításra is alkalmas — eladó vagy bérbeadó. Kérdezősködések „Olcsó 1000” jelige alatt MOSSE RUDOLF BUDAPEST, !!!! hirdetőjébe kéretnek. !!!!

ERDŐGYÖNGYÉ
ALKOHOLMENTES

kút; ásvány- vagy szikvízzel vegyítve fenséges üdítőital.

Figyeljen a névre és kérjen mindig határozottan **Erdőgyöngyét**. Hasonnevé érték-telen utánzatok visszatásítandók!
Erdőgyöngyeművek Moritz Löw, n-Hussowitz.

Gyermekjáték
a ruhamosás elvégzése a

Persil

önműködő mosószerrel.
Jótállás mellett ártalmatlan! Chlor nélkül

Félórai főzés után
vakító fehér ruhát!
„PERSIL” kiméli a vásznat és a kifizés után olyan szép lesz, mintha a napon a szabadban lett volna fehérítve.

Gyár: **Gottlieb Voith, Wien III/1.**
Kapható mindenütt.

Verseny nélkül
Előkelő kellemes egzisztencia kínálkozik céltudatos, erélyes uraknak **kerületi egyedáruság** által. Verseny nélküli eladása egy szerfőlött jól értékesíthető cikknek. Szakértelem nem szükséges. Pályázók, akiknek 3000-6000 korona tőkéjük van, kimerítő ajánlközásukat küldjék a következő címre: „Hohes Einkommen 65495” Heinrich Schalek hirdetőiroda, Wien, I., Wollzeile 11.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

Hajdu vármegye
szállítói

DEBRECZEN,

Kistemplom-
bazar

FÜRDŐRUHÁK,
KALAPOK,
CZÍPÓK
NYÁRI
PAPLANOK,
Dörzs törülközők
!!! órlási választékban !!!

Állandó alkalmazást

fixjövédelmet talál nyugdíjjogosultsággal, ha tőzsdén jegyzett sorsjegyeknek részletre való eladását a Magyar Bank-egyesület R-t. Budapest, VI., Teréz-körút 27 részére elvállalja. Szakértelem nem kell. Mellékfoglalkozásként is üzemeltethető. Elérhető havi jövedelem 5-600 - korona.

!! MEGÉRKEZETT !!

MOSKOVITS JÓZSEF
uri szabó divattermébe
a legfinomabb angol

DIVAT SZÖVETEK

városi újbérlőház 26. A nagy-
érdemű urak pártfogá-
sát kéri, tisztelettel:

MOSKOVITS JÓZSEF

2253-1913. szám.

Hirdetmény

Hajdusámson község tulajdonát képező, forgalmas helyen fekvő piacztéri 4. sz. a.

vendéglőhelyisége

Hajdusámson község házábanál
1. évi augusztus hó 17-én d. e. 10 órakor 1913. évi aug. hó 17-től 1917. évi január hó 1-ső napjáig terjedő időre nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adni. Ezen árverésre a bérelni szándékozók meghívattak. Kikiáltási ár évi 400 korona. Feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.
Hajdusámson, 1913 július 30.
Varga László, főbíró.

A NAP

bármelyik órájában
adok annak :: ::

500 koronát

aki bizonyítja, hogy
gőzmosógýáram klór-
meszet vagy más ártal-
mas anyagot használ

Saját találmányu mo-
sószerem ártalmatlan
és hófehérre mos.!!!!

WACHA ruhafestő, vegytisztító- és gőzmosógýára.

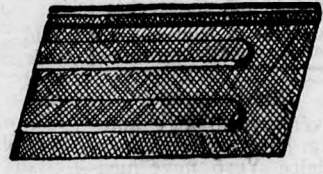
Simonffy-u. 55. Széchenyi-u. 6. Varga-u. 35.

A SZATMÁRI ELSŐ CSERÉP- ÉS TÉGLAGYÁR RÉSZV.-TÁRS.-NÁL

E cserép az országban a legkitűnőbb gyártmány. Egy ellenálló. Szállításközben nem törlik. Színe a legszebb rózsapiros. Minden hatósági és állami építkezéshez hivatalosan el van fogadva.

bármily nagy mennyiségben kapható a legkifűnőbb és legjobb minőségű (waggon vételnél) 1000 darabonként:

Bordás (falcos) cserép 66.- K, vasuti kocsi rakva 70.- K.
Hódjarku kis cserép 30.- K, vasuti kocsi rakva 32.- K.

Viszonteladónak kedvezmény adatik.

Vidéki megrendelések a Részvénytársaság igazgatóságához intézendők. Utalványt a városban Szeles Béla vaskereskedőnél (Deák-téren) s a balti uton levő gyártelepen lehet váltani.

Tisztelettel értesítjük a n. é. vevőközönséget, hogy a bőrarak, valamint a munkabérek tetemes emelkedése folytán kénytelenek vagyunk saját készítményű

keztyűink árát szept. 1-től következőkép felemelni:

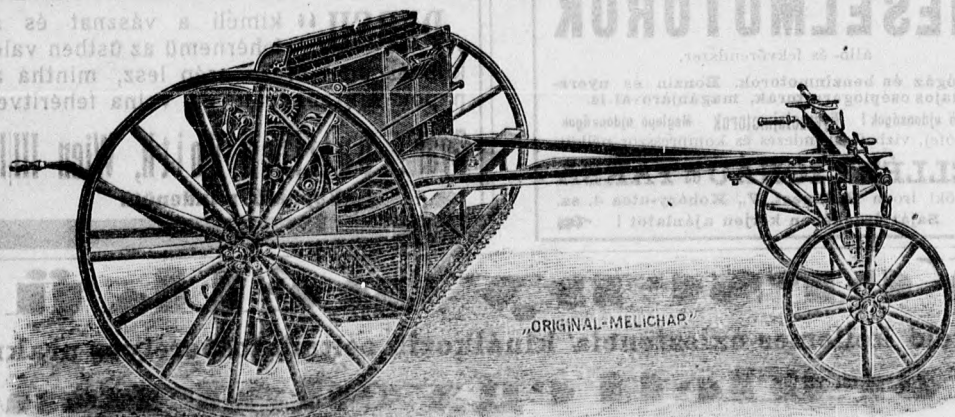
Női 3 gombos glace vagy svéd keztyű páronként . . . K 3-
Női 3 gombos szarvasbőr svéd keztyű páronként . . . K 3-30
Férfi glace vagy svéd keztyű páronként . . . K 3-
Férfi szarvasbőr svéd keztyű páronként . . . K 3-20
Férfi kutyabőr svéd keztyű páronként . . . K 3-60
Gyermek bőrkeztyű páronként . . . K 2-

Kesztyűtisztítás ::::

Rövid 30 fill. :::: Hosszu 50 fill.

Tisztelettel

Schön Sándor, Nagy András, Vitárius Sándor.

A Melichar IMPERÁTOR kombinált VETŐGÉP, mely sorba vet és sorba trágyáz, az eredeti Melichar UNIGUM-DRILL legújabb szabadalmu beállító-készülékkel, :::: Bächer ACÉLEKÉK, KULTIVÁTOROK, hullámos TÁRCSÁS-BORONÁK, BORSAJTÓK
:: kizárólagos raktára ::

Ráhmer Sándornál

Debreczen, Piacz-utca 43, (a Dreher melletti).
Bächer-Melichar gépgyárak fióktelepe.